

“Piujumevugulli tamâni”:

*Kinijannik imittavingita
akKutinginnik Maggovik,
Nunatsiavummi*

Nunaliujuk pitjutigillugu Kaujisattausimaninga Kaujititsiutik
Kinijannimi ÂkKegunnatunik PitaKainnaniattunik Imittavinik
Suliatsak

Kaujititsiutimik Allasimajuk: Theresa Lightfoot

Sivulittik Kaujisattik: Kelly Vodden
Suliatsamik kamajillagik: Sarah Minnes

Avatiliginimmut Maligatsaliginimmik kamajet
Memorial Ilinniavitsuak

Joli, 2014
nlwater.ruralresilience.ca

Ilumiutangit

Ilitagijaugialet.....	1
Allasimajut Naittukuluit.....	2
Allasimajut atjinguat Ottotellu.....	3
Kaujititsiutik.....	4
1.1 Suliatsak Kanuilingammangât.....	4
1.2 Nunaliujuk Kanuilingammangât.....	5
kaunsallet imittavingita akKutingit	8
Kaujisannimi nakvâtausimajuit	9
2.1 Imittaviup imingata piuninga anginingalu	9
2.2 Imittaviup akKutingit aulatauningillu	14
2.3 Maligatsak aulatsinillu	17
2.4 Inulimât isumangit,ippinianningit, pigumajangit piusituKangillu.....	20
Nâjisiutik	23
Kaujisapviusimajut	25
Federallet maligatsaliagisimajangit	26
Prâvinsiup maligatsaliagisimajangit	27
Ilagiagutet	28

Ilitagijaugialet

Una Kaujititsiutik sakKigajalaungituk ikajuttiKalaungikuma aulatsijiganik Sarah Minnes amma Sivukkatattiuluni Kaujisattik (PI) Kelly Vodden tâkkua ikajuttigedlutik katitsuilaummanik ikajuttigejutsanik Kaujisattinik amma Kaujisattilagiugiamik ilinniajunik. Tâkkua timiuKatigellutik ikajuttigelaummata Kaujisattet suliatSaKallutik Kaujisalaummata Kaujimajaungitunik pitjutigillugit KanuittutaKangitumik nâmmanginnaniattumillu imimmik imittavinik nunakittuni Newfoundland Labradorimilu 1 tausintinik inulinni ikinnisanillonet. TakunnâgikKomauk Sivukkatattiuluni Kaujisattiup tamakkua Kaujimajaulittut KaujigatsauKulillugit ikajuttiugunnatunut siammatitsisonguligajattilugit nunalinnut KaujimattisiakKulillugit nunaliujuit ammalu sakKititsiutauligajattilugu maligatsanik amma aulatsiutaugajattunik asiangutitsigiamut. Ammaluttauk ilitatsigumagivunga tânna Kaujititsiutik sakKititaulugajalaungimat ikajuttiKalaungikutta Kaujimatsiatunik ikajugumatsiatunillu nunaliujunik, nunaligijet aulatsijinganik, kavamait suliaKattinginnik, kaunsallet suliaKattingit ammalu namminilet nunalinginni Maggovimmiut, Nunatsiavummi. Nakummek ikajulaugatsi tunganatsiatumik tukisititsigunnalaugatsilu Kanuilingatsiagaluammangâta imittavigiKattatavut iluani nunaliujuit. Ammaluttauk sulit ilitatsigumagivunga nakummelugillu Nunatsiavut Kaujisattet UKautjigiajet katimattinigit ikajulaunninginnut uKautjigiaKattalaunninginnulu tânna suliat sak pitjutigillugu.

Allasimajut Naittotillugit

BWA	TittisekKujijunik imimmik uKautjigiannik/ tittisekKujinimmik pikKujiutik
DBP	Kanimmagekkutittalimmik ubvautimik akullilik
DOEC	SuliaKapvinga Avatiliginimmut amma AsikKitailinimmut
DWQI	Imittaviup Piuninganik Ottotik
GS	kiggatuttet Newfoundlandimi Labradorimilu/ kavamait kiggatuttingit
HAA	Haloacetic acids
ICSP	katingalutik Nunaliujuit Nâmmatumik PitaKainnagamik Pannaigutinga
LI	Langelier Index
MBSA	Atsugotigillugit Pivalliaaugunnatut Piusigillugit Piniannet Pannaigutinga
MICG	Maggovimmi Inuit Nunalinni kavamanga
MNL	kaunsallet Newfoundland amma Labradorimi
MUN	Memorial Ilinniavitsuanga Newfoundlandimi
NG	Nunatsiavut kavamanga
NL	Newfoundland amma Labrador
PI	Sivukkatattik Kaujisattinik
PWDU	Imitsiamik Imittaviugunnatuk Imittavik
THM	Trihalomethane

Allasimajut Atjinguat Ottotellu

-
Atjinguak
1.	kaunsallet Newfoundlandimi Labradorimilu, Nunatsiavummi Avittusimajut.
Maggovik nanemmangât.
Atjinguak
2. | Maggovimmi kangidluk

Kaunsallet Newfoundlandimi Labradorimilu Labradorimi Avittusimajut |
| Atjinguak
3. | Nunanguanga |
| Atjinguak
4. | Atjinguak imik kottuk tagiummut Ranger Bight-imi

Ottotik THM-et HAA-lu puttuningit Maggovimmi tungavigillugu |
| Atjinguak
5. | SuliaKapvinga Avatiliginimmut amma AsikKitailinimmut |
| Ottotik 1. | Allasimajut anginitsait suliaKattisiKattatut Maggovimmi |
| Ottotik 2. | Allasimajut imittavet avatinginnetut ammalu imittavimmetut pujuit
ottutausimajut DOEC-kunut |
| Ottotik 3. | Allasimajut timimmut atunningit ammalu kikiatsajait ottutausimajut
imimmetut DOEC-kunut |
| Ottotik 4. | Atsugotigillugit Pivalliataugunnatut Piusigillugit Piniannet Pannaigutik –
Pingasuilingajut puttunilet aulatsinimmut |
| Ottotik 5. | Suliatsangit kamagigialingillu prâvinsiujumi suliaKapvet aulatsijut
imittavinik NL-imi |
| Ottotik 6. | DOEC-kut inulimât imittavingit piuninginnik KaujimatitsiKattanik |
-

1.1 Suliatsak Kanuilingammangât

Nunakittuni Newfoundland Labradorimilu (NL), Taset atuinnaKainnaKut imittavitsanik, ikajutsiKattamidlutik asinginnik atuttunik sugalautauKattatunik ilingajunik uvagut ilikKusittinut, kinaunnittinut ammalu kenaujatsasiugutigiKattatattinut. Salumajuit imittavet tunganaluasongummata salumajunik tasiKagamik ammaluttauk ikajutsigunnatunik imimmut ilingajunik maligatsaKadlutik, pusiKadlutik, imittavingillu piujumik tungaviKadlutik. Taimali Kinijannimi ÂkKegunnatunik PitaKainnaniattunik Nunakittuni Imittavitsanik Kaujisannik, sivulittiutillugu Dr. Kelly Vodden, tugâpviKavuk ulinnaisigiamik Kanuittunik ilimanattuKammangât atsugunnatuKammangâllu pitjutigillugit imet piuningit atuinnauningillu nunakittuni, uKâlautigiluallugit nunalet 1 tausintinik inuttalet ikinnisanillonet NL-imi. Pitjutaugut sivuppiatitsiutaugunnatut sittutitsiutaugunnaKottulu Kimiggutaulimmijut. Tâna suliatsak ikajuttigennikut suliagijauvuk Memorial Ilinniavitsuangagut Newfoundlandimi (MUN), kaunsallet Newfoundland Labradorimilu (MNL) ammaluttauk Ilisimajullaget kaunsallet Aulatsijingit NL-imi (PMA).

Tâna atjigengitunut Kaujisattinut Kaujisattauguk sakKititsivuk nâmmatumik Kaujimanginittinik imittavet pitjutigillugit NL-imi atuinnautitsilunginittinik ullumimiutanik amma iluingaisiattumik takutsautitsiluta imittatauKattatuit isumâlotauKattaninginnik mikijuni nunaluujuni Kanutuinnak nakituinnalu takunnâgillugit. Tamanna pijagettaugunnasisimajuk Kinijadlugit ullumimiutait siagunitaillu KaujisattaKattasimalittut ammaluttauk ullumi ikajuttigisogilittavut pijut Canadami, prâvinsimi amma kaunsallet puttuninginnit, ammalu Kaujisattinut asinginnik kamajiuKattatunit. uKâlaKatiKaKattasimalinnik Kanuttogutilinnik atummagisimaligivuk tukisittitautsiagiamik isumâlotaujunik sittutitsiutaugunnatunillu imittavinik nunakittuni NL-imi.

Atausik ilinganinga tâtsumunga suliatsaujumut tagga pijagettusiallugit kamagitsiallugit Kaujisattauningit: atautsiasumillonet ilingajumik atunit sâtsinut MNL-imettuni avittusimajuni¹. Tugâgutigijangit tamatsuma kamagillugit Kaujisattauguit Kaujisattauninginni tagga atuluattut isumâlotauKattaningit, atsugotauluaKattaningit amma sittutitsiutauluagunnatut ilingajut imittavinut nunakittuni NL-imi. Taimali pusiuniattuk Kaujisannimi pitaKattisiniakKuk tungavigilluasialunnagit atuluattunik Kaujimajut apitsulugit atullugit apitsujut maligialingit ammalu KimigguKattalugit atuluattut allasimajut.

Upingasâk 2014-autillugu, allasimajuk tâtsumunga kamagillugu Kaujisattausimajumik Katsinikkiak apitsugunnalaugivuk Nunatsiavut iluani nunalinnik Maggovimmi. Apitsudlugit namminilet, nunalet kaunsallingita kiggatuttingit, nunalet suliaKattingit, Nunatsiavut kavamangata suliaKattingit ammalu nunalimmiut sunatuinnanik kamaKattasimalittut. Ununningit apitsutaujut apitsutaulaukut nipiliugutimmut nipiliuttausimajut

¹ For maps of the MNL regions as well as a full list of reports associated with this research project please visit the project website: http://nlwater.ruralresilience.ca/?page_id=17

allagiaKalippata nalautsitsiakKudlugit, tâvatualli KinujuKalaugivuk tâkkua nipiliuttausimajut ikititaukKudlugit allataugiaKanningit pijagettausimalippata. Taimali piusiusimajuk uKautaugiallavuk Ilagiagutik A-mi ammalu apitsotaujut maligialingit nakvâtausongutillugit Ilagiagutik B-mi.

Taimali tugâgutauninga tâtsuma Kaujititsiutiup katitsuigiamik unuttunik atjigengitunik Kaujimajaugialinik anginitsamik iluingaitillugu tukisititsigiagiamik isumâlotauKattatunik, sivumuagutauKattatunik amma atsugotauKattatunik nunalellu Maggovimmi sângagialinginnik pitjutigillugit imittavet.

1.2 Nunaliujuk Kanuilingammangât

Maggovik ilangauvuk tallimanut nunaliujunut Nunatsiavut iluani. Nunattanga nakvâtaugunnaKuk taggâni satjugiangata Labradorip. Inuit inoviKasimalittilugit tamâni nunami ununnisanik tausintinit jârinit, Maggovik tungaviliuttausimavuk kisiani 1860mi (JW Consulting Associates, 2009).

Atjinguak 1. MNL-et Labradorimi Avittusimajut. Nunatsiavummi nunalinga Maggovimmi (Tourism Nunatsiavut, 2014)

Nunalinga Maggovimmi 365 mitsânnettunik inuKavuk (JW Consulting Associates, 2009). Taimali nunalinga kamagijaugaluadluni Nunatsiavut kavamanganut, inuttangit nunalinginni akulligevut Inuit Kallunângajuillu (JW Consulting Associates, 2009). Nunalinga Maggovimmi upattausonguvuk kisiani tingijokkut, umiakkut (aujautillugu) upvalulonnet sikidokkut (ukiungutillugu). Taimaimmat niuviatsait tikititaugialet pinasuagatsailu kisiani pijausongugivut silalukaungimat jârimi. Taimaimmalu silak ilangani attuiniKaKattagivuk suliatSanik Maggovimmi namminik KuatseviauluKammata aulatauKattatumik aujautillugu, tamaungalu suliaKagiattuKattamimata asinginnit nunalinnit (JW Consulting Associates, 2009). Taimali Tongait Oganniatuliginimmut kuapanga nunalinni ununnipânik suliatSaKattisiKattaKuk, sanattet, suliaKapvimi suliatSait, ilinniavet amma niuvipvet unuttugalanik suliatSaKattisiKattamijut Maggovimmi (JW Consulting Associates, 2009).

Ottotik 1. Maggovimmi ununnipânik suliatSaKattisiKattatut

Ununnipânik suliatSaKattisiKattatut ukuanguvut:

▪ Nunaliligijet Maggovimmi	15
▪ Ilinniavik	14
▪ Inositsiaginnimi Nunalinni Pivallianimmi	9
▪ Tongait Oganniatuliginimmut kuapanga	75

(JW Consulting Associates, 2009, p. 18)

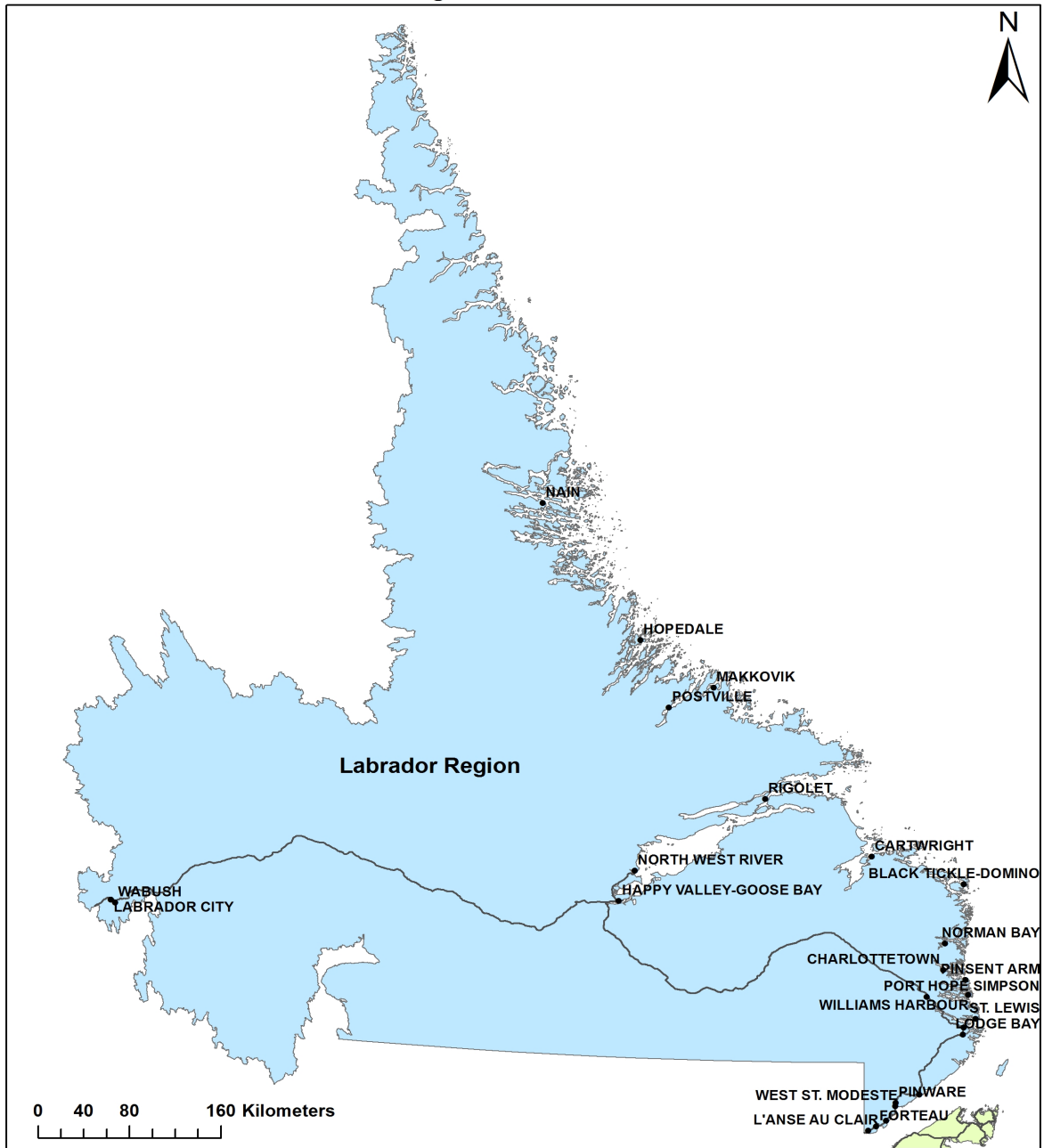

Atjinguak 2. Atjinguak Maggoviup kangidluata (atjiliugisimajuk Janine Lightfoot)

Ammaluttauk, ikittogaluat nunalimmiut suliaKagiattuKattamijut Tasiujatsuamut 'ujaganniavinganut'. SuliaKattet maggoni wogenni utittâKattatut suliaKapviminut angiggaminullu (JW Consulting Associates, 2009). Ullumiulittuk Maggovik piguvalliavuk inuttigut tungavitigullu. kititait takutsautitsivut Maggovimmi inoliKattatut kititanginnik (kititangit innianguKattatut malillugit ottotauKattatut 1,000-tinit) ilingajut 2012-imut 27.8-iulaukKut, ottotigillugit 8.6 prâvinsimi (Government of Newfoundland and Labrador Statistics Agency, N.D.). Ammaluttauk, 2009-aminit Maggovik sanasimalikKuk: nutânik illuit tungavitsanginnik, inosuttuit pulâpvinganik, nutâmik sananguavimmik, nutâmik kavamaligijet suliaKapvinganik, tâtsumanitsainak suguset paigijaupviKalimmijut anginitsamik nutaungitolauttunit (JW Consulting Associates, 2009). Taimaittugalait tungavigalait siammavalliagaluattilugit, uKausingitigut katingalutik Nunaliujuit Nâmmatumik PitaKainnagamik Pannaigutik (ICSP) nalautsâgutiKasimavuk angininga

imiup imittavimmi nâmmajutsauninganik piguvallianguinnanianningani nunaligijaujuk.

MNL Labrador Region, Newfoundland and Labrador

Data Sources:
 Government of Newfoundland and Labrador,
 Department of Municipal and Intergovernmental Affairs
 Geobase National Road Network, Government of Canada,
 Natural Resources Canada, Centre for Topographic Information

Prepared by:
 Jerry Collins
 Research Assistant
 Environmental Policy Institute
 Grenfell Campus, Memorial University

Atjinguak 3: kaunsallet Newfoundland Labradorimilu Labradorimi Avittusimajuni
 Nunanguak

1.3 kaunsallet imittavingit

Imittaviup imingata angininga

Maggoviup imittavinga imailingavuk, “pigialluni Ranger Bight tasinganit, imittavinga makitanniKadluni 76m-imik, puttunippâmik kogiasinninga puttuniKadluni 50m-imik (tungavigillugu konningata pitsatuninga 35psi-mik)” (JW Consulting Associates, 2009, p.25). Tâna imittavik tagga “piulimallugu imittaviuvuk nalunaikkusittausimadlunilu Piulimallugu Inulimânut Imittaviuninganik maligatsaup atâgut Allatausimajop 39 Imittavet PikKujangitigut” (JW Consulting Associates, 2009, p. 25).

Imittavet AkKutingit

Maggoviup imittavingita akKutingit pigiasivut Ranger Bight tasinganit, piulimajauulluni imittavik konginnatillugu tasimmit. Ranger Bight-imit iminga kottilugu sullulikkut maggonik KallutiKadluni illumettonik kotitsidlutik imaKautialummut tâtsumangat kottidlugu nunaliujunut. Atunit illulet nunaliujuni imaKattitauKattaKut imiup akKutingagut illuminut. Ikittuniugaluak immigut pitaKattuKagivuk puilajumit imittavinik imittangali imigatsauluttinagu. Tâkkua sullulet atuttauKattatut akKutitsautillugit imimmut nunaliujuni sivullinitait tâkkuasainauvut, taitsumani ilijaulautsimajut 1970-ni. Ikittunilli tâkkununga atajuKalungilak sollu nutât suliaKapvigalait amma nutât illuit tungavigilittangit, tâkkuali nutânik sullulinnik imiup akKutinginnik pitaKalittut.

Suliatsanik pannaijuKasimaligivuk aujauniattuk pigiasigiamik nutâmik imittavet akKutitsanginnik. Nunaliujuit pitâlâlimmijut Imitsiamik Imittaviugunnatumik Imittavimmik ilingatillugu nunaliujunut. Tâna Imitsiamik Imittaviugunnatuk Imittavik akKutiKavuk pingasuilingajumik sanittâgekkutimik. Sivulliutillugit sanittâgekkutet, iminga KângigiaKanialettillugu Kaumajukkut ikumakkut, kingullipângalu imiup salummasattauninga immigolitidlugu piattumit. Tâna Imitsiamik Imittaviugunnatuk imittavik tungaviKattitaulâttuk nutâmi ikijunniatet hâllingani (Municipal Affairs, Environment and Conservation, 2011).

Nunaliujuit aulatsiningit

Maggovik nunaliuvuk iluani Nunatsiavut (imâk tukiKattilugu nunatsiavavut Inuttitut). Tâna Nunatsiavut kavamanga Inuit nunalet avittusimajunik kavamagivauk. Taimali Nunatsiavut taimâtsainagalak sulililinganiKagaluattillugu Newfoundland Labradorimullu, tâna kavamaulittuk pitsatuniKavuk unuttunik aulatsisongugiamik ukuningalu inosiliginimmik, ilinniavinik, ilikKusimik uKausimmilu, idluatsainimmik, ammaluttauk nunaliujuni kamagijaugialinik (Nunatsiavut Government, 2014).

Nunaliujuni, Maggovimmi Inuit Nunalinni kavamanga (MIG) aulatsijiuvuk Maggovimmi. MIG AngajukKâKavuk sâtsinik kaunsalliligijiKadluni (JW Consulting Associates, 2009, p. 33). Nunaligijet suliaKattiKagivut nunaligijet aulatsijinganik, nunaligijet allatinganik, tallimanik suliaKainnatunik piKutinik suliaKattinik, ammaluttauk tallimanik aujami piKutinik suliaKattinik. Atunit suliaKattet ilinniatautsiasimavut kamatsiaKattadlutik unuttunik atjigengitunik suliaatsanik nunaliujuni. Tamanna sunatuinnanik

kamatsiasongunik sakKijâtitsivuk suligajausimaninginnik pannaigutausimaninginnilu sunatuinnait Maggovimmi; una ottotigingualugu nunaligijet pannaisiasimavut sitamanik allaKutinik pannaigutiKasimadlutik. Tâkkua allaKutet ukuanguvut:

- Maggovimmi Pisugajagiamut AkKutik Pannaigutausimaninga
- katingalutik Nunaliujuit Nâmmatumik PitaKainnagiamik Pannaigutik
- Maggovimmi Nunaligijuijuit Pannaigutinga
- 2014-amit 2017-amut Piusitsaujunik Pannaigutik

Tamakkua nakvâtaugunnaKut MICG-kut Kagitaujanginni uvani:

<http://www.makkovik.ca/home/3>

PitjutiKangitutotillugu Maggovimmi Pisugajagiamut AkKutik Pannaigutausimaninga atunit pannaigutausimajut pitjutiKagalâvut imittavet akKutinginnik, tâvatualli pitjutiKanippaujulli pannaigutiKanimmik allaKutinik ilingajunik imittavinut, Kugvinut amma akKutinginnut tagga ICSP (JW Consulting Associates, 2009).

Atjinguak 4. Imituinnak Ranger Bight-imit kottuk tagiummut (atjiliugisimajuk Janine Lightfoot)

Kaujisannimi Nakvâtausimajuit

Ukua sitamat allatausimajut sakKijâtitsivut isumâlotauKattatunik Maggovimmi ilingajut ukununga:

- Imittaviup imingata piuninga anginingalu
- Imittaviup akKutingit aulatauningillu
- Maligatsak aulatsinillu

- Inulimât isumangit, ippinianningit pigumajangillu

2.1 Imittaviup imingata piuninga anginingalu

Taimali nunalet Maggovimmi imittavingata iminga koKattaKuk Ranger Bight tasinganit, kogiasinimmit kollagimmut. Tamanna avaluliuttausimadluni tasik, Kallutuliuttausimadluni simittutausimavuk. Mânnautilugu akKutiKagivuk Kanittumik kommut, tamanna amma isumâlotaugivuk salumaittunik Kimaipviugajanninganik. IsumâlotauKattagaluattilugu sulit tamanna âkKigiattausimaligivuk, jâriulauttuni Kângittuni inunnut akKutiunginnalaummat tâtsumonalluasiak tasiklut KipukKaliattunut ukiungutillugu, taimanganilli akKutinga nottausimalikKuk nunaligijet kaunsallinganut. Tamannali isumalotauKattatuk sittutitausimagalualittilugu, sulili ilangit nunalet isumâlotiKaKattaKut tamatsumani tasimmi puitjugattuKaKattaKonninganik. Tamanna sittutitaugiasimaligivuk nalunaikkutanik KangattatitsijuKadluni tasiup saniani nunalet puitjugakKunagit tasimmi. Isumâlotigituinnaunagut imittaviup imingata piuninga tâvatuallitauk inunnut pilukattavuiukKunagu. Tamakkua allasimajut uKausittaKammata imimmik Kallutimik pitaKanninganik tasimmi, tânna pinnigajammimat puitjugagasuattunik.

Inutuinnait aulanningit isumâlotitsatolungilat attuiniKagiamik imiup piuninganik; ilangani jârimi Kangatuinnaugaluammat silak attuiniKaKattamimat tauttuanik imiup. AkKunatsuak silannilutsualu asiangutitsisongummat imiup salumaninganik.

Kaujimaluattut isumagijangit

Atausiadluni salumaittumagiulauttuk akKunatsuaKâtilugu (imik). Kugvik kuvitigakku imanga kajugulauttuk. Ilonnanga aulataulinnimat. – Nunalik

Taimaigaluattilugu, apitsukatannikut nunalinnik tukisittitaulaugivugut taimainginnalungininganik. Kaujimajutsaugivugut kamagillugit imittavet avatinginnetut ammalu imittavimmetut pujuit ottutausimajut Kaujititsiutet Maggovimmi imiup tauttungata ottotinga 2005-imit 2011-imut atjigegalaingannaKuk allât piunitsaudluni malittauKujaujunit prâvinsiup maligatsangitigut (Government of Newfoundland and Labrador DOEC, 2014). Tamakkua nakvâtauKattatut malingagivut pukkinginnik isullaKisot, Kanittodlutillu maliKattatanginnut DOEC-kut ottugaKattatungita (Government of Newfoundland and Labrador DOEC, 2014). Piluattumik ottugattauKattatut ukiatsângulittilugu, anugitusiKattalittilugu, puttunitsauKattaKut asinginnit silauKattatunit silak KasunganitsauKattalittilugu, sollu Auggosiulimmat. Tamakkua ottugattauKattatut tamakkuninga takutsautitsigaluattilugit, apitsukatannikut unuttut kiusimajut sakKititsivut ununningit nunalet ikKasuppâlungilat isumâlotiKagatillonet tauttuanik imiup. IsumâlotiKaluadlutilli tipinganik imiup.

Kaujimaluattut isumagijangit

Tipitsiaginnisalli Goose Baymit. Sennatualolunginami upvautianniganilu. Kanuigingitaga isuttagalauvaluappat... taimaittogamili. Pimmat tasimmit kangittinit.—NG suliaKatinga

Ilangani tipakKutuluadlaKattatuk upvautianninga, kottituinnadluguli akunigalâk, salummasivalliasong kottituagunni. – Nunalik

TittisekKujinimmik imimmik tilisiutik

TukisititsijuKavuk imâk, “tittisekKujinimmik imimmik tilisijuKaKattaKuk imimmik Kimiggujut ottugajullu malugusulimmata suvaluluadlatumik pitaKalimmat Kanimmasitsanik upvalulonnet nâmmatumik upvautittaKagunnaimat asinginnilonnet salummasaigutinnik” (Government of Newfoundland and Labrador, 2014a). Kangatuinnak tittisekKujinimmik imimmik tilisijuKalimmat sunatuinnanik atjigengitunik pitjutiKagunnaKuk, sollu namminik pigiaKaligamik nunalinni kavamaujuk pitjutiKalluni pilukattautiligiamik tamakkuninga suliaKagiaKaligami kamagiaKaligamilu. Upvalulonnet TittisekKujinimmik imimmik tilisiutik pigunnaKuk prâvinsiup kavamanganit pitjutiKallutik piusitsamitut ottugaKattatuit malisimagunnaimata prâvinsiujop maligatsanginnik. Maggovik Kanuilautsimangitogalualli tittisekKujinginnalunginamik imimmik tilisinikkut. Tamanna tamainnut nunalituKanut tamaungagiusimajunullu malugijauKattamimat.

Kaujimaluattut isumagijangit

IsumaKavungali piujoninganik tamânili suliaKannigani. Kaujimangilanga asianguatsuasiamammangât. IsumaKavunga magguatidluta tittisekKujauKattasimavugut jârini Kângittuni isumaKavungali ilingaluasimaninganik KimiggutaugiaKaKattatunut illualummi. TuKunnatuttaKagajakKotunik pitaKalinnimata immaKâ imet akKutingit. Taimaimmali tittisekKujinimmik imimmik tilisijuKalimmat, taimaittumoluang, pitjutiKalualugatik imimmetunik. –kaunsallet kiggatuttinga

TittisekKujaungiluaKattalikKugut imimmik Nainimelaugattanit. – NG suliaKatinga

Imittaviup Piuninganik Ottotik (DWQI)

Maggoviup Imittavingata Piuninga Ottutaulautsimagunnaituk DOEC-kunut 2011-iminit Kummuangaluadlamata THM-et HAA-lu ottotingit imittavingani (kavamanga Newfoundland Labradoriullu, 2014b).

Imittavet avatinginnetut ammalu imittavimmi pujuut imimmetut

Taimali DOEC-kut Kagitaujammi atuinnaKavut taijamik Water Resources Portal. Tâna atuinnautitaujuk pimmagiuvuk uKapviusongulluni sunanik isumaKattuKammangât pitjutigillugit imittavet “imittavet avatinginnetut ammalu imittavimmi pujuut imimmetut” NL-imi. Tâna atuinnautitaujuk pitaKavuk Kaujimajaugialinik sunait nâmmagijaumangâta ottotet imittavimmetunik.

Ottotik 2. Allasimajut imittavet avatinginnetut ammalu imittavimmetut pujuit ottutausimajuit DOEC-kunut

<i>Imittavet avatinginnetut</i>	<i>Imittavimmetut pujuit</i>
- Ujagatsajait	- Boron
- Tauttutâgisot	- Bromide
- Kuatsânattutalet	- Calcium
- Sitijutsajait	- Chloride
- Imiup aninninga	- Fluoride
- TDS	- Potassium
- TuKunnatuttalet Kuatsânganattunik	- Sodium
- Malunnautet	- Sulfate
- Isuttak	

(Daniels, 2014)

OttutauKattasimajuit imittavinit sakKititsisimavut Maggovimmi imiup aninningit nâmmaninginnik imittavet avatinginnetut. uKautaugesimammat tauttutâgisot Kângiutinginnaninginnik ottotini tamât Kaujitsiutini 2005-iminit, asingit imittavet avatinginnetut Kângiutisimatinnagit piusiukKujaujut ottotinginnik (Government of Newfoundland and Labrador DOEC, 2014).

Timimmut atuttut ammalu kikiatsajait

Una ottotik sakKijâtitsijuk isumâlotauKattatunik katitsutausimajunik pitjutigillugit timimmut atuttut ammalu kikiatsajait ottugattauKattasimajut imittavini NL-im.

Ottotik 3. Allasimajut timimmut atuttut ammalu kikiatsajait imimmetut ottutausimajut DOEC-kunut

<i>Timimmut atuttut</i>	<i>kikiatsajait</i>
- Ammonia	- Zinc
- Dissolved Organic Carbon	- Aluminum
- Nitrate(ite)	- Antimony
- Total phosphorous	- Arsenic
- Kjeldahl nitrogen	- Barium
	- Cadmium
	- Chromium
	- Copper
	- Iron
	- Lead
	- Magnesium
	- Manganese
	- Mercury
	- Nickel
	- Selenium

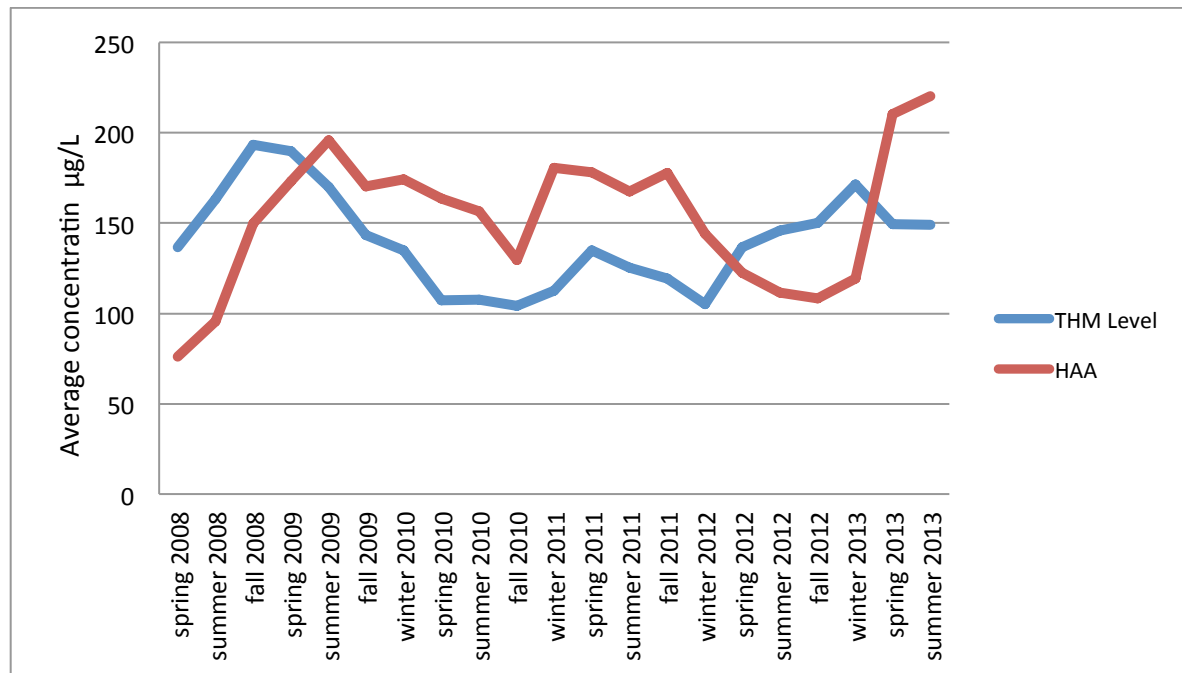
(Daniels, 2014)

Ottugannikut sakKititausimajut pitjutigillugit timimmut atuttut ammalu kikiatsajait ottugattauKattasimalittut 2006-iminit ilonnatik nâmmagijausimavut malittaugialinut atuinnautitaujunut DOEC-kunut (Government of Newfoundland and Labrador DOEC, 2014).

Salummasaigutimmut Kanimagekkutittâginimmi katitsusot

Kanimagekkutittâginimmi katitsusot pigusonguvut imimmik akullitâgijuKammat salummasaigutimmi. Kanimagekkutittâginimmi katitsusot katitsusonguvut imituinnak sunattaKangituk akullitaugami akigattuliaKimmat salummasaigutimmi salummasaijuKagasuattilugu (Government of Newfoundland and Labrador, 2013). Tamanna sakKititsisongugivuk isumâlotaugunnatumik tâkkua Kanimagekkutittâginimmi katitsusot inummik kânsariliusongummata (Health Canada, 2006, p. 3). Taimaigaluattilugu, nunaliujuit suli atuKattaKut Salummasaigutimmi Kanimagekkutitsautillugit piujumik atunniKatsiasongummata salummasaigiamik asinginnik imimmetunik Kumakulunnik Kanimmasitsanillu (Government of Newfoundland and Labrador, 2013).

Taimali inosimmut ilimanannigisongit Kanimagekkutittâtausimajut pigusot, ukualu taijat trihalomethanes, ilimananginitsauvut imimmit Kanimagekkutittâtausimangitumit. Imittavini atuinnaKaKattatut piggagasuatsiajutsauvut kamatsiajutsaulutik pitsatuninginnik Kanimagekkutet pitsakittotillugit tâvatualli pitsakiluadlatailitigasuallugit nâmmatumik Kanimagekkutiusongulittilugit (Health Canada, 2006, p. 1).

Ottotik 5. THM-et HAA-lu puttuningit Maggovimmi tungavigillugu SuliaKapvinga DOEC-kut Kaujititsiutingita (Government of Newfoundland and Labrador DOEC, 2014)

Health Canada-kut maligatsangit uKausittaKavut imâk, “Taimali puttunippautillugu nâmmagijauulluni akullisautillugu imimmut taijait trihalomethanes ottotingani imailingagiaKavuk 0.100 mg/L (100 µg/L) tungavigillugu konningata ininga jârimi mikinitsaungitumik sitamaittulugu Kimiggutaujutsanik tigusijuKaKattaluni iluanit imittavet akKutingita puttunippâmik pitaKagajakKoninginnit THM-et puttuninginnik” (Health Canada, 2006, p. 1). Malillugit uKausittait DOEC-kut Kaujititsiutinginni, Maggovik taimâtsainak KaujititsinginnaKuk THM-et puttuningit Kângiutisimananinginnik malittaugialet 2008-iminit (Government of Newfoundland and Labrador DOEC, 2014).

Una allanguattausimajuk takutsautitsigivuk imâk tâkkua HAA puttuningit Maggovimmi ammaluttauk Kângiutisimananinginnik Health Canada-kut malittauKuKattatanginnik aujautillugu 2008-imi. “Taimali puttunippautillugu nâmmagijauulluni katitsusimaninga Kaumajumik tuKunnatuttalik Kumaujanik imiup ottotingani imailingagiaKavuk 0.08 mg/L (80 µg/L) tungavigillugu konningata ininga jârimi mikinitsaungitumik sitamaittulugu Kimiggutaujutsanik tigusijuKaKattatillugu iluanit imittavet akKutinginnit” (Health Canada, 2008, p. 1).

Langelier Index (LI)

Malillugit uKausittangit DOEC-kut una LI malunnatitsisonguvuk saunimmik saluattisomik. Tâнна LI malunnatitsisonguvuk:

- LI nalunaikkutanga piungitumemmat, tagga taima imittaviup iminga panittutaKangikuni uvilukuvinet siuganginnik tâva sakKititsiniakKuk nungollaisomik imittavet akKutinginni.
- LI nalunaikkutanga piujumeppat, tagga taima imittaviup iminga panittutaKaluadlaguni nipittaviuniakKuk uvilukuvinet siuganginnik tâva sakKititsiniakKuk amittajânik imittavet akKutinginni.
- LI nalunaikkutanga 0-mut Kanittopat, taima tagga imik panittutaKatuinnaguni nungollainialungilak upvalulonnet amittajânik sakKititsinialungilak (Government of Newfoundland and Labrador, 2014c).

DOEC-kunut katitsutausimajut sakKijâtitsivut imâk LI nalunaikkutanga Maggovimmi piungitumettillugu nalunaikkutaKaKattasimalikKuk 2001-aminut, malunnaidiluni nungollaisomik pitaKaKattalinninganik iminga imittavet akKutinginni (Government of Newfoundland and Labrador DOEC, 2014).

2.2 Imittavet akKutingit aulatauningillu

Mânnautillugu atuttut imittavet akKutingit

Imittavet akKutingit sanajausimavut tungavilinnut namminigillugit piKutigijaujunut inulimânut atuttaujutsautillugit ukuningalu imimmik salummasaigutet, Kattaujâluit,

imittavet akKutinginnilu (Government of Newfoundland and Labrador, 2005).
Taimailingajuinnaugaluattilugit atunit nunaliujuit NL-imi, Maggovik anginitsamik
kamagunnaKuk iluani Nunatsiavut kavamangata nunamik satusaisimanimmuk iluani.
Malillugit uKausittangit nunalinni ICSP-kut, Maggovimmi

“...imittavet akKutingit tungaviKatsiavut, Maggovimmiulu sivullipaudlutik satjugiami
nunaliullutik Labradorimi kajusilautsimavut atuinnaKattisilidlutik imimmik Kugvinillu
akKutuliugidlutik nunalinnut... Isuani, tamanna angijummagimmi ikajusimalikKuk
nunalinnik atuinnaKattilidlugit salumajumik imimmik nâmmagijautsiatumik
tamâginnut prâvinsiujumut nunatsualimâmilu imittavet maligatsanginnut, nunaullu
atânettut imittavet akKutingit kamagijautsiaKattatillugit aulatautsiaKattatillugillu
nunaliujuit ilisimatsiadlutik pilluangunippaudlutillu suliaKattanginnut”.

(JW Consulting Associates, 2009, p. 10).

Mânnautillugu atuttut imittavet akKutingit pitaKavut ukuninga imiup itâjapvinga,
imittaviup siminga, maggok Kallutegita illukulogik, Kattaujâluk ammaluttauk Kallutigiallak.
Imik kuvititauKattatuk nunalinnut Kattaujâlummit, tânna Kattaujâluk pitaKagunnatillugu
imimmik nâmmatumik pingasunut ullunut. Nunaliujuit atuinnaulimmijut pitâtitaugiamik
Imitsiamik Imittaviugunnatumik Imittavimmik atuinnaujutsaulâlittumik aujautillugu 2014-
ami piggasuasimainnaligamik Kaujijautitsigiamik Kummuangaluadlaninginnik THM-et
HAA-sellu imittavet akKutinginni (taimaittut Imitsiamik Imittaviugunnatut Imittavet
atuluKattangimata imimmik salummasaigutininik).

Kaujimaluattut isumagijangit

*Ilonnâgut isumaKavunga imittavitta akKutingit piujummagiuninginnik. Ilonnata
kamagitsiaKattagattigu... Piutsalunginatta, [atutuinngiamik], imittavimmit piujoninganik
isumagituinnalunnagu. Kaujimagatta piujunik imittavimmik kamajiKagatta, piujunik
suliaKattiKagatta, suliaKattitâsimagatta. Piujumik kamatsiaKattamat, kottisinginnaKattamat
imittavitta akKutinginnik kottisigiaKaligami piujommatalu imittavitta akKutingit... Asiagulli
KallutiKammimat KaluKattatumik imimmik KakKamut Kattaujâlummut tagvangat namminik
kosongummat imittavet akKutinginnut. Miliuninik letarsinik imiKammata nunaup atânettumik
Kattaujâlummetumik tappâni.*

*ImmaKâ nutaungililimmijung taimâk isumaKajunga. Kaujimalluasiangikaluattunga
taimailingammangân sivullipausimagatta nunaliuKatigengitunit silatânit Goose Baymiut,
sivullipauKataudluta pitâsimagatta imittavet Kugvelu akKutinginnik. Taimaittunik
pitâlautsimagatta 70ni. Ilangagulli, sollu pukkinit sami illulet nunaliujuni Kaujimajunga nutânik
pitâgiaKalinninginnik, ununngit pitaKammata kikiatsajanik sullulinnik, taimaittut
nutaungilivallianimmini sujongummata mangitunimmut. Imittavelli akKutingit
kottanginnatavut salummasattatidlugit imittaviligijittinut. Nutaungiligamilli ajuliKattamijut,
sollu nunaup iluani tungavingit aulanginnamata asingillu sunatuinnait sakKisongummata.
Imittaviligijivulli tagvainak kamasongummata ingajuKalimmat asinginnilonnat. – kaunsallet
kiggatuttinga*

AtsugotauKattatut

Kaujitsiutingit DOEC-kut sakKijâitsivut imâk malitsianinginnik maligatsanik ilingajunik ukununga: *Timimmut atunningit ammalu kikiatsajait, ununningit Imittavet avatinginnetut ammalu imittavimmetut pujuit* (Government of Newfoundland and Labrador DOEC, 2014). Taimali imittavet akKutingit aulatautsiagaluattilugit, ammalu nunaliujuit imittavinga nâmmatumik imiKagaluattilugu sulili atsugunnatunik sakKiviuKattagivut nunaliujuit. Ukua tagga naillititausimajut pitjutilet atsugotauKattatunik imittavet akKutinginni Maggovimmi.

- **Imittaviup imingita kamagijautsiagiaKanningit**

Maggoviup imittavingata imingit piKattaKut tasimmit avatinginnit nunaliujuit. Paigijauulluni imittaviugaluattilugu avaluliuttausimadluni, sulili kamagijautsiagiaKanninga isumâlotauKattaKuk avatigijanga. SakKijâdluni tasik imittaviummat Kanittodluni akKutimut nunaliujunut atuttauKattatumut sikidokkut hândakkulu, KaujitsijuKammatt Kulâni, piungituttâtaugajammat inunnut omajunullonet akKutigijauKattaluni.

Kaujimaluattut isumagijangit

Sitamanik atsalualet sikidollu ilimanaluaKattatut (imiup piuninganut). – Namminilik

ImmaKâli ilanga puitjugapviuKattaninga iluani tamânilluasiattu Ranger Bight-imi. Kanittomat imittavimmut. Suguset iluanogasuaKattamata, nalunaikkutaKagaluattilugu iluanoKattamata. Ilimanattumagiummat imiup itâpvinganut nusuttaugajammimata tamângali aullaKuKattatavut tamânegalalimmata. Tânnatualli isumagijaga attuiniKagajanninganik imiup imittavimmetop piuninganik. Ilangit sikidonguagiattuKattamata Kângidlugu imittaviup simittausimapvinganut. Ilangit aullatiKattamata tappauna. NukKatigasuagiangit uKumaittoKattatuk. Aujautilluguli nukKatisovun. Ukiungutilluguli nukKatigasuagiangit uKumaittoKattatuk aullatiKattamata sikidokkut Kaujimagavit. Tamannatuak isumagijagali. NukKangatitsigasuagiak inunnik, tâna kok kommat taununga. Tâna kok kilumetarimit takinitsaudlunilu. Taununga tikiKattamat Ranger Bight-imut. Taununga konnimini katitsuisongummat unuttunik (piungitunik) tamaunga inuit igiukKataiKattamata sanialunnik tamanna Kaujimajait, allât omajuit ananginnik. – kaunsallet kiggatuttinga

- **Imet akKutingit**

Taimali Maggovimmi imet akKutingit piujogaluattilugit, nutânik imet akKutinginnik ilisijuKasimalittilugu, imet akKutingit KuaKattaningit akKutimmaginganit illulet illunginnut sulili ilimanattoKattaKuk. Ukiungutillugu, sullulet nunaliujuni KuagutjaunginnaKut ilanginni illuni. Kuattailitsigasuumut, ilangit illulet kottisiKattatut imimminik ukiungutillugu.

Kaujimaluattut isumagijangit

Mânnakulolugunnaitogaluak jârini Kângittuni. Unuttoligivut jâret nunaliujuit imittavingita akKutingit Kualaummatanit, ilonnatik inuit Kattamut imittakatagiaKalilauattut. Taitsumanili ukiulukatsiamagiulaummat aputiKagani Kiujanattualodlunilu. Tânnâluk Kuatsiamagilauattuk. UtakKigiaKalauattut upingasâmut aggagiasigunnaKâgati pejasasuallugu ammaluttauk tânnalu imiup akKutillaginga Kuatsiamagilaummat. – Nunalik

IsumaKavunga kamattisitsiangiluadlaKattanittinik tungavitsanginnik imittavitsata akKutitsanginnik malillugu KiujanatsiKattaninga tamâni nunattini ammaluttauk nunatangata atsugunnatuKanninganik. UKinnisauttojâtulli tamâni Nainimit. ImmaKâ Kanuinginitsaujugut illutini KuagutjauluKattanginata asivulli KuagutjauKattamata. Tâkkua piungituaalumik kamagitsianagit sanajausimammata. Imâlli tukilimmik uKagumavunga sanaggutet atuttaulimmata asittini taimâtsainâluk pijuKajutsauKogunnaimat tamâni nunattini. Ukiuttatmegattali satjugiami imittavet akKutinginnik sanapviujutsauKogunnaiKugut tungavigillugit Kikittamiut piusingit, pitaKagattali atjiungimagittunik tamâni nunattini atsugunnatunik. Nunalitlungilagut silatsuami inoviKainnaluta ukiuttatumi nunatta ikianga aujuittuk auvallianganalittilugu taimaimmat nunatta ikianga atsugunnasiKattatillugu. Nalunalungilak Kaittumennitnik. Tâvatualli Alaskamiut, Nunavummiut, NWT tâkkua ilonnatik kamagijautsialittut... Asittinik KimiggusimalikKise? Allâlonnet ilisisimalikKise imet akKutingita Kuagekkutinginneng? Tâkkua Kuaniangimata? Attutuinnalugu ingiggâlatitsiniagatta Kiujanatsituappat, ajunnangimagittuk, ajunnangimagittuk pigianga. Taimâk pijuKaKattaKuk asittini nanituinnak. Angijongikaluappat anugâgekkutik, angijongikaluappat imet akKutingita Kuagekkutinga, pijagettaugesok. Ajunnangimagittuk pigianga imet akKutingita Kuagekkutinga pijagettaugesok, tâvatualli kisiani sanajuKalippat ilijaugialet, pijagiakKutujugalausot iligasuagiangit sanajuKanningani - Nunalik

UKâlautiKannik imittaviup akKutingita atsugotauKattaninginnik

Nunaliujuit Maggovimmi KanuippâKattasimangitut siagotillugu sivullipauKatausimagamik Nunatsiavummiut nunalinginni pitâgiamik imittavet akKutinginnik. Ammaluttauk piujumik pannaigutauKattadlutik, nâmmasiattumik kenaujaKattitaudlutik ammaluttauk nâmmasiattunik pitsiasonik suliaKattiKadlutik imittavingita akKutingit aulatausimalittut piujummagimik (JW Consulting Associates, 2009). Ilonnatik angiggagijaujuut atattitavut nunaliujuit imittavingita Kugvingitalu akKutinginnut, nutâmik Kallutimik ilitsijuKasimagivuk ammalu nottausimalimidluni atunnisauligajattilugu nunaliujunut. Tamakkua suliajiausimajut sivumuattitautsiasimavut ikajuttilugik prâvinsiup kavamanga amma Nunatsiavut kavamanga.

Kaujimaluattut isumagijangit

Nunaliujunit imiKattisinimmut akilitsaliugiKattatut tâksejainnikut, immaKâ \$118 tausin dâlatut taimâgalak. Tamannali sunaulungituk ottotigidlugu akilluasiagigajattanganit. Taimali kenaujak pitâgiKattatavut Nunatsiavut kavamanganit akiliutitsagidlugu ilonnainut suliaKattinut suliaKattigijattinut akilegiaKaKattamigatta sunamik siKumijuKammat kamagijaugialinillu. Sollu pisigiaKalimmigatta nutâmik (KuatsânattuKautimmik) tamatumani jârimi, taimaittugalanik. Tainna KuatsânattuKautik akiKakKomat \$40 tausin dâlatut. Akilitsaliugidluta imiKattisinimmut KugviKattisinimmutu tâksejainnikut attulaingitullonet tamatsuminga. Aulatsigiamut kenaujamik aittutauKattaKugut NG-kunit jâri tamât tungaviutillugit aviKatigegiaKanningit nunaliuKatigengitut. Takugunni kisiani nakvâgajattatit. TungaviKattitaujut percentinik. Ilonnatik kenaujattâtitaKattatut Inuit nunaliujuit tuniggusiangitigut pitâtitaKattaKugut percentimik tungavigidlugit illulet iluani Nunatsiavut. – kaunsallet kiggatuttinga

Tamakkutigona ikajotauKattatutigit Maggovik uKâlautiKaliaKisongusimajuk imittavet akKutingita isumâlotauKattaninginnik, THM-inik amma HAA-nik pitaKanningit KummuangaluadlaKolinninginnut imimmi. Mânnautilugut atuttavut imittavet akKutingit âkKegunnalungimata THM-inik amma HAA-nik uKumailutaKanninginni, nunaliujuit

pitâllittogaluat Imitsiamik Imittaviugunnatumik Imittavimmik nunaliujuit tamâgat atuinnaKakKulugit imitsiamik pitaKangitumik THM-inik amma HAA-nik. Nunaliujuit Imitsiamik Imittaviugunnatumik Imittavik iniKattitaulâtutuk nutâmi ikijunniatet hâllingani nunaliujuit. Nunaliujuit sulit manimmituinnaniakKut THM-inut HAA-nullu atuKattanimmimi imimmik imittaviup akKutingitigut kottumik, Manimmituinnasongummat inuk THM-inut amma HAA-nut uviningit attuaKattaninginginni imimmik (Government of Newfoundland and Labrador, 2013), tâvatualli mânnautilugu imitsiamik imittaviugunnatumik imittavimmik atuinnaKattisinik ikullângatitsinianninganik ilonnâgut manimmituinnatitauKattatunik.

Kaujimaluattut isumagijangit

Kaujimajungali kisimituak Kummuangajuk THM-ik Kummuangajuk. Asiagulli Kanuk kamagillugu tamanna ilisinaligatta Imitsiamik Imittaviugunnatumik Imittavimmik. Atausimik suliaKaligatta ilisigiamik atajumik ikijunniatet hâllinganut. Tamanna pijagettaulâtutuk aujautillugu tâvatualli tamannatuak isumagijaga...Tamanna pisimaluattuk, immaKâ taggânimiunut prâvinsiujuuk tamatsuminga sivuppiatitsisimammat Kummuangaluadlasimalinninginnut THM-et ottotingit. Ottugadlutik taimaittunik suliatKaKattasimajogaluat nunaliuKatigengituni, solluli siagu kenaujamik tunitjiKattasimajogaluat nunaliuKatigengitunut KummuangautjaujuKalimmat THM-inik ottotinginni. – kaunsallet kiggatuttinga

2.3 Maligatsak aulatsinillu

Nalâgutsiak nalautsititsiagasuallugu pilukattautailikKulugit imittavet Canadami kamagijaugiaKavuk ikajuttigenningitigut federallet, prâvinset, avittusimajuit ammalu kaunsalliligijet kavamangita (Health Canada, 2006).

Federallet

Federallitigulli, Health Canada suliaKaKatiKadluni ikajuttiKaKattaKuk prâvinsiujuunik amma avittusimajunik territorienik, akKutigidlugu Federal-Provincial-Territorial katimajingit pitjutigillugit Imittavet Imingit, pivalliatitsigiamut Malittaugialinik Canadami Imittavet Piuninginnik Ottotik (GCDWQ). Tâkkua taijat GCDWQ atuagatsaliagijauKattaKut Health Canada-kunut atuttuKattadlutik ilonnainut Canadamiunik kamajiutitaujunut (prâvinsiujuunut, territorisiujuunut ammaluttauk federallet kavamanganut) tungavitsautillugu tungavitsaliugiamik namminik maligatsaliugialimminik pikKulugit pitjutigillugit imittavet imingita piuningit. Tâkkua taijat GCDWQ tungavinguatuinnauvut maligumajut tamakkuninga malittaugialinik pigumagutik malisongutillugit; prâvinsiujuunik territorisiujuillu pikKujaKalungilat malittauKujillutik maligatsanik upvalulonnet malittaugialinik pikKujigunnagatik.

Taimali imittavet akKutingit aulatauningillu Maggovimmi kamagijaugiaKavuk kaunsallinganut, kamajillagiutillugu MICG. Tamanna kamagitsiagiaKavauk malitsialutik GCDWQ-mik pitillugu federallet kavamanganit tâvatualli federallet kavamanga aulatsigunnalungilak Kaut tamât aulagialinginnik kaunsalliujuuit.

Prâvinsiujumi

NL-imi, prâvinsiup kavamanga timillagiulluni kamajiutitauvuk nalâgut nalautsititsigiamik inulimât pivitsaKattilugit pilukannangitumik imittavimmit imimmik tungavigillugit atuttaugialet sitamauuat maligatsaligijinut pikKujaliangusimajut: tâkkua taijat *Municipalities Act* (1999), the *Municipal Affairs Act* (1995), the *Environmental Protection Act* (2002), and the *Water Resources Act* (2002). MaligiaKammijuk taijausimajumik GCDWQ-mik. Mânnautilugu 315-anik paigijautsiatunik inulimânut imittaviusonik (Government of Newfoundland and Labrador DOEC, 2013) prâvinsiujumi. NL-imi, prâvinsiup kavamanga sitamanik suliaKapviKavuk kamajiutitaujunik inulimât imittavingita akKutinginnik: DOEC-kut, SuliaKapvinga Inosiliginimmut amma Nunalimmiunik kiggatuttet (DOHCS-ikut), SuliaKapvinga kaunsalliligijet kavamauKatigengitullu kamajiKatigenningit (MIGA), ammaluttauk kiggatuttet NL-imi (kavamanga Newfoundland Labradorimilu DOEC,2013). Tamakkua suliaKapvet suliaKattitauKattatut atâgut taijanut Multi-Barrier Strategic Action Plan (MBSAP Atsugotigillugit Pivalliaaugunnatut Piusigillugit Pinianninik Pannaigutilet) (Government of Newfoundland and Labrador DOEC, 2013). Tâna pannaigutaujuk kamagijaujutsaunialittilugu ilonnainut puttuniKatigengitunut kavamaujunut. Tâkkua suliaKapvet kamagigialingit sunaummangâta allasimavut Ottotik 5-ingani tamatsuma Kaujitsiutiup. (Daniels, 2014)

Ottotik 4. Atsugotigillugit Pivalliaaugunnatut Piusigillugit Pinianninik Pannaigutilet – Pingasuilingajut puttunilet aulatsinimmut

Puttunik 1	- Imittavinik paitsinik - Imimmik salummasaiKattanik - Imimmik siammatitsiKattanik
Puttunik 2	- kamanasuaKattanik - Kaujimajaugialet katitsutauKattaninginnik aulatsiKattanik - KaujimatitsiKattanillu - KimigguKattanik maligatsanillu malittautitsiKattanik - Imittaviligijet ilinniatitauKattaningit, pigiutsatitauKattaningit, nalunaikkutattâtitauKattaningillu - SittutitsijuKagiaKalippat piusiugialet
Puttunik 3	- Maligatsaliugigiamut amma maligaliugiamut atuinnauguttisiutet - Inulimât ilautitaugiaKanningit ippigititaugiaKanningillu - Piusiugialet, maligatsait, tugâgutellu - Kaujisannik pivallianillu

(Daniels, 2014)

Ottotik 5. Suliatsangit kamagigialingillu prâvinsiujumi suliaKapvet aulatsijut imittavinik NL-imi

SuliaKapvinga Avatiliginimmut amma AsikKitailinimmut – Imittavinik Aulatsijiullutik Immigottut	- PinianniKallutik sivukkatattiunimmik kamajet - MaligatsaligiKattatut pivallianimmi pusiugialinik iluanettunik paigijaujuit inulimât imittavinginnut ilingajuit - OttutauKattasimajut Kaujititsiutellu pitjutilet akulliusonik amma imittavet piuningit kamagillugit avatinginnetunik inulimât imittavinginnut ilingajuit pijut imittavimmit illumi kottumut - Aulatsijet Ilinniatitauningit, SuliaKattisait Ilinniatitauningit, amma Nalunaikkutattâgisongunimmut suliaigijausok - Jâri Tamât Salumajumik Kanuingitumillu ImiKattisisongugiamik Ikittunik katingatitsinik
SuliaKapvinga Inosiliginimmut amma Nunalinni kiggatuttiujut (DOHCS)	- NL-imi Inulimânik Inosiliginimmut Kimigguvik amma avittusimajut imittavinginnik ottugattet nanituinnak kaunsallet immigullu imittavilinnut ilingajuit ottugattauKattaningit pitaKakKomangâta Kumakulunnik Kinillutik taijanik E. coli ammalu pigugesimalittunik Kanimmasitsatalinnik Kumakulunnik - SuliatsaKaKattadluni imittavet Kanuingitumik sivuppiatillugit KimigguKattalugillu pusiugialet ilinganilet imimmut piusiumititsivalliagiamik inosimmik Kanimmatailititsinimmilu
kaunsalliligijet amma kavamauKatigengitut kamajiuKatigenningit (MIGA)	- kenaujatigut ikajutsiKattaningit nunaliuKatigengitunut atuinnautitsigiamik imittavet akKutingita tungavinginnik - NL-imi kamajiuKataudlutik Imittavet PilukattautilikKulugit Sivuppiatitsiutik ilisinnilu Imitsiamik Imittaviugunnatunik Imittavinik
kiggatuttet NL-imi (upvalulonnet kavamait kiggatuttingit)	- OttugaKattatut KaujititsiKattadlutillu Kanimmasitsalinnik KumakuluttaKammangâta imittavet avatinginnetut inulimât imittavinginnit pijut imittavimmit illumi kottumut

(Daniels, 2014)

DOEC-kut sakKititsiKattamijut ikittongitunik inulimânut Kaujititsiutunik pitjutilinnik imittavet piuninginnik (Daniels, 2014; Table 6.).

Ottotik 6. DOEC-kut inulimânut imittavet piuninginnik Kaujitsiutet

Silait Atjigengininginni pitjutigillugit Nunaliujuni Imittavet Piuninginnik Kaujitsiutet	- Tukisititsigiagamut Kaujitsiutik silait atjigengininginni imittavet kamanasuagijauKattaninginnik - Malunnautet pitjutigillugit imittavet avatinginnetut Kângiutisimajut Piusiugialet ilingajut Canadamiunut pitjutigillugit Imittavingita Piuninginnut - AtuinnautitauKattatuk ilonnainut inulimânut nunaliuKatigengitunut imittavilinnut
Kângiutisimajunik Kaujitsiutik	- Kaujitsiutik tunijausimagialik sukkajukkut upvalulonnet Kagitaujakkut nunaliuKatigengitunut tagvainak kingungagut imittavet piuninginnik Kimigguvet sakKititsisimalippata Kângiutisimajunik Piusiugialet ilingajut Canadamiunut Imittavingita Piuninginnut
Jâri Tamât Imittavet Kanueninginnik NL-imi Kaujitsiutik	- Prâvinsiujumi Kaujitsiutik sakKititauKattatuk jâri tamât - Tukisinatsiatitsidluni prâvinsiup piniannigiKattatanginnik atâgut Atsugotigillugit Pivalliataugunnatut Piusigillugit Piniannet Pannaigutik
Imittavet Piuningit pitjutigillugit Kagitaujatigut allatauKattasimalittut	- Taimali Imittavinik Aulatsijiullutik Immigottut Kagitaujangit pitaKagivut nutângutitaunginnatunik Kagitaujatigut atuttausonik pitalinnik Kaujimajaugialinik pitjutigillugit imittavet piuninginnik - Takullugu: http://www.env.gov.nl.ca/env/waterres/whatsnew/index.html

(Daniels, 2014)

kaunsalliujuk

Taimali Nunaligijingit Maggovimmi aulatauKattaKut kaunsalliligijet PikKujanginnut amma Nunatsiavut kavamanganut, tamannaumat tamanna kamagijaugiaKavuk MICG-kunut (kaunsalliujumut) aulataugiaKavuk inulimât imittavinga. Nalletuinnalet namminilet illumik nunaliujuni akilittuigiaKaKattaKut kaunsalliujuit imet Kugvelu akKutinginnik pitaKagutik tâksimik. Tâvatualli inukiluadlaninginnut nunaliujuit, tâksejagviuKattatuit nâmmalungilat akilegutiKagiamik ilonnainik aulataugialinik kamagijaugialinillu. Taimaimmali prâvinsiujuk amma Nunatsiavut kavamanga akilittuigutjiKattatok akilittutaugialinik kamagijaugialinut, suliaKattinut amma aulataugiaKanninginnut imittavet. Maggovimmi tamakkununga ilingajut malittaugialet piusiugialellu KangattatitauKattaKut nunaliujuni. UKausingitigut Maggovimmi katingalutik Nunaliujuit Nâmmatumik PitaKainnagamik Pannaigutikkut

ilanga kenaujattâgutauKattatuk ilingatillugu imittavet tungavingita âkKigiattaugunnaninginnut sakKititauKattaKuk akKutigidlugit kiasalenimut TâksejaiKattatut kenaujattâgiKattatanginnit. Tâtsumatsainaup pannaigutausimajop allaKutingit uKausittaKavut imâk âkKigiattaunginnagiaKanianninganik nunaligijuiuit imimmik Kallutingata illutanga (JW Consulting Associates, 2009, p. 11). Taimali katingalutik Nunaliuiuit Nâmmatumik PitaKainnagamik Pannaigutinga atausiulluni ilangatuinnaupvuk unuttunit pannaigutausimajunit nunaliujuni; uKausiusimagemmat, nunaliuiuit Kagitaujanginni tallimait atjigengitut pannaigutausimajut allaKutet atuinnautitauvut uvani www.makkovik.ca. Ammalugiallatauk, Maggoviup nunanguangit ottugattauKattasimalittut KaujimajaugiaKanningit atuinnautitauvut ilingallutik nunaliujuni imittavet tungavinginnut. KaujimatitsigiaKammigatta imittavinik aulatsijik amma asingit kaunsallet suliaKattingit imittavinik aulatsigiamik ilinniatitausimammimata, ammalu akKaumasongugiamik ninniunattuni pigiutsatitausimammijut. AkKaumasongugiamik ninniunattuni pigiutsatitaugiaKaKattatut kamagiaKaKattamigamik imittavet Kattaujâlungita iluani.

2.4 Inulimât isumangit, ippinianningit, pigumajangit piusituKangillu

Isumagijaujut

Imiup piuninga

Ilonnaita inulimât isumangit pitjutiKallutik imiup piuninganik Maggovimmi atjigengilat. Ununningit nunaliuiuit ippiniavut tâna imik piujoninganik, allât Kaujimadlutik inuit asinginni nunaliuiuit piutsaluanninginnik Maggoviup iminganik. ApitsujuKatillugu uKattuKalaugivuk imâk allâligok umiat tikiKattaninginnik Maggovimmut ilangani tatattuigumadlutik imaKautimminik nunaliuiuit imittavinganit aullagiasikKâgatik. Tâvatualli, ilangit nunaliuiuit isumâlotiKaKattamijut THM-et Kummuanganinginnik amma tauttulukaKaKattaninganik imik.

Kaujimaluattut isumagijangit

Tauttua takuminattoKattangimijuk. Ilangani ikKalijâKattangitullonet, kajugalammik tauttuKaKattadluni. TipallutoluKattangitung, naimannaluKattangitung . –Namminilik

IsumaKavungali Kanuilungininganik Maggovimmi, Kaujimalungitakkali asingit nunaliuKatigingitavut . – Nunalik

IsumaKavungali imivut salumanitsauninganik Kanuinginitsauninganillu illugasatsuamiunit, Kaujimangitungali summaumangât. Nutaujunnisaummali, immaKâ Kaujimangilanga, tamannali namminik isumagijaga. – Nunalik

KanuikKongituk, Kaujimangitungali sunanik ottugagiamut pusiugialinik maligatsaKammangât ammalu Kanuk atsugotigidlugit malittauKattamangâta upvalulonnet asinginnik, tittisegiaKaluKattanginata tamâni tittisegiaKaKattalaunnititut Nainimedluta. Nainimiungulautsimagama, Kaujimalungitunga tamanna ottotigijutsagimmangâkku imik pitjutigillugu upvalulonnet, ottotigillugulonnet KaujimauiKatigeKattaningit Kimigguvimmi

suliaKattet ammalu nunaliujuni kavamaujuit, Kaujimangilanga. Ilakkali KanimmasiKasimangitun. – Nunalik

Piujummagiugasugijagali, mânnaluatsiak. KanimmagekkutittâtuluKattangitavut tâvatualli salummasaigutittâtKattatavut. Taimaimmali piujumik ottugattauKattatuk. Ottugattaujutsanik aullatitsiKattaKugut wogik tamât kavamamut pingasullu takKet nalliutimmata tamât aullatitsiKattaKugut kavamamut ottugattaujutsanik atjigengitunik kikiatsajaKammangâta taimaidluni piujumik ottugattausiaKattatuk. Ottugattausimajut KummuangaKattamijut ilangagut, sollu THM-et asingillu taimaittuniuluak tâvatualli uKautjtauKattavugut nunaliujunut, sollu nunaliujuit uKaKattamata imiup piuninga piujummagiuninganik. Allât niuggusimajut uKaKattamata imiup piuninga piujummagiuninganik. UKattuKasimalaummat ippasatuinnak, (niuggusimajut) najaganut uKautijautainnalaummigama taikkua niuggusimajut uKasimajut tamâni imimmik taimâk mamattigijumik imigiusimanimminik - kaunsallet kiggatuttinga

kavamak

Nunaliujuit isumagijaKavut kavamaujunik piujumik, tungaviKatsiadlutik nunaliujuit kavamanganik. Tamanna malingatsiavuk Nunaliujuni kamatsiatuKammangât malunnautinginnik, uKausittaKammata imâk “ununningit nunaliujuit songujumik upvalulonnet songujugalammagimmik ippiniattitaujut ilinganiKattitaunimminik nunaliujunut [imailingavuk] 86.4%” (Government of Newfoundland and Labrador Statistics Agency, N.D.). Nunaliujuit tungaviKanninginnik Nunatsiavut kavamanganik taimâtsainagalak, tâvatualli tungaviKanningit prâvinsiujob federallelu kavamâginnik atjigetsialungilat.

Kaujimaluattut isumagijangit

Uppivunga nunaligijiujuit piggagasuanninginnik pigunnausimmitut, kisimituak immaKâ ilonnatik nunaligijiujuit kaunsallingit suliaKattingillu imiKattamata tâtsumingatsainak imimmik. Taimaimmat ilonnata taimâtsainak piujumik imiKagiamik KanuttogutiKagatta. TungaviKatsiangimagikKunga prâvinsiujumik nakatigituinnaKattamata kenaujatsatinik kiggatotigillugit ikajotitsatinik nunaliujunut, uvalli isumakkut nakatigituinnaasimalimmata kenaujatsanik sollu ilingajutsanik avatiliginimmut amma pinnanattunik nunamiutanik aulatsigasuannimut. ImmaKâ ilonnainut tâvatualli tamakkuninga takunnâjunga. Tamannalu isumâlotaujutsauKottuk. Federallet immaKâ piungiluammijut. UKumaittogaluak isumanakKoganilu tâvatualli nungutigisimalittut ilonnainik paitsiutitsanik ogait niginasuapvinginnik kenaujanik atuttauliaKititsigiamut pikKujamik!!!! Tamanna maligatsanik siKumitsijuk, maligatsasuanik sulijutsangituk, piuniKangituk, pasijatsaudlunilu, tâvatualli Kaujimalungitunga Kanuk pijaujutsaumangât taimaimmat Kaujimalungilanga Kanuk pigiaKammangâmma. – Nunalik

TungaviKatsiavunga nunaliujuni kavamaujumik Kaujimagama kamanginnamata , ulluk tamâllu kamanasuagianginnamata imittavittinik, salummasaigutimillu kamanginnamata. Ottotimillu kamanginnamata motakâKavimi. Kimiggulutik takuniagiattunginnagiaKammata sitamaittudlutik ulluk tamât. – Nunalik

IlimanaKattatut

Taimali ilimanaluaKattatut Maggovimmi imingata piuninganut tagga THM-et KummuangaKattaningit ammalu imet akKutingita KuaKattaningit. Pitjutigillugit THM-et, Maggovik tamâgalatsiamagimmik KaujititsiKattasimalittuk Kulânenninganik nalunaikkutaup ottotingata, tamanna isumâlotauKattasimalittuk ilanginnut nunalinnut ammalu kaunsallet suliaKattanginnut. Tâvatualli MICG-kut sivuppiagasuasimalittut âkKegiamik isumâlotauKattasimalittunik imittaviousongugajattunik asinginnik, mâniaKamillu ilisijuKatainnalaummat Imitsiamik Imittaviousomik Imittavimmik atuinnauniattumik nunaliujunut imittaviousomik THM-iKangitumik.

Kaujimaluattut isumagijangit

THM-et? TungallituinnaulaukKugut Goose Baymut, tamanna Kummuangajugalammagik. – Nunalik

Asiagut tamakkua ikittut inuit uKâlautiKagumaKattatut THM-inik, tâvatualli ilonnâgulli imittavitta akKutingit piuujummagiugasugijakkali... Taimâtuinnak THM-et uKumailutauningit âkKitaunialukKongimata tâvatualli THM-et Kummuangappata timivut sukkutautuinnanialungimat THM-inut ubvaKattagaluagutta Kanugalallu taimâk. Tâvatualli âkKegunnatuk ilanganik tamatsuminga. –kaunsallet kiggatuttinga

Ippiniannik

Ilonnâgut ippiniagutaujut pitjutigillugu imiup piuninga Maggovimmi pukkitumevuk sunalittâluaKattamangâta ottugattauKattatunut sakKititauKattatut, taimaigaluattilugu Kaujimajauningit MICG-kut ottugaKattatangita piniannigiKattatangitalu puttujumevuk. Una ottotigillugu, ilangit nunaliujuit Kaujimavut pitaKanninganik Kummuanganinginnik THM-et, tâvatualli ippigusulugatik Kummuanganinginnik HAA. Taimaigaluattilugu ilonnâgut, nunaliujuit Kaujimavut kinakkunik KaujititsigiaKammangâmmik uKumailutaKattuKalippat sunanik, Kanga nanilu ottugattaujuKaKattamangât, Kanuilingalimmangâtalununnik ikajuttet, ammaluttauk inuit KaujimaKattagivut Imimmik TittisekKujiKattanik UKautaummat.

Kaujimaluattut isumangit

OttugattauKattatuk tujummiuvimmi, ilonnaini inulimât akKutigiKattatanginni, illuni, asinginnilu. Imik atuinnautitaunginnatuk ammaluttauk Kaujimajaugialet imimmik tittisekKujijut uKasimatualimmata. – Namminilik

Sunamilli tamanna sakKititsiKattaKâ? (Nunaliup kiugusinga asiminut kiuKatimminut). Kaujimatsiangilanga... tâvatualli tunitjigamik Kaujititsiutiminik, tamanna ilangauvuk uKausigilauttanga. AkKaumattiKammijut, nunaligijet tamaungatitsiKattamata

akKaumattinik pigiaKatualigamik, tamaungatuagamik akKaumagiattuKattadlutik imaKautialunnut taimâgalak, kamagiattudlutik pejaigiaKammangâmmik simitsigajakKotunik asinginnilonnnet. PiKattamijulli, akKaumasongugiamik ilinniatitsiKattadlutik pigiaKatualigamik ilinniatitsidlutik akKaumallutik aiviKasongugiamik ninniunattunut. – Nunalik

OttugakataKattatut imimmik nunaliujuni takKik tamât. Kaujititsisagainialidlutik inulimânik Kangattaikadlutik Kaujigatsanik, nâlautiKapviup Kanitangani, imimmik tittiseKattaKujidlutik, immaKâ pingasuattitut ottugakatajuKagiaKaKattaKuk imimmik tittiseKattaKujinnik nukKatitaukKâtinnagu. – Nunalik

Nunaliujuit pigumadlaningit piusigigialingillu

Malillugit uKausittangit Maggovimmi katingalutik Nunaliujuit Nâmmatumik PitaKainnagumallutik Pannaigutinga nunaliujuit ikungagiak nalautsâgutauvut nâmmatumik imiKalânniminik kamatsianginnaniatuagutik mânnautillogu imittavet akKutinginnik ammalu ikajutsisongugiamik sivunitsavut piguvallianinginni. Maggovik ammaluttauk pisongunginnamijuk imimmik atugumadlatunik aujautillugu pitaKattisongugiamik Kuatsevaluk ammalimmat.

Kaujimaluattut isumagijangit

Piujummagiugasugijagali (pitaKanninga), mânnaaluatsiak. KanimmagekkutittâtuluKattangitavut tâvatualli salummasaigutittâtûKattatavut. Taimaimmali piujumik ottugattauKattatuk. Ottugattaujutsanik aullatitsiKattaKugut wogik tamât kavamamut pingasullu takKet nalliutimmata tamât aullatitsiKattaKugut kavamamut ottugattaujutsanik atjigengitunik kikiatsajaKammangâta taimaidluni piujumik ottugattausiaKattatuk. –kaunsallet kiggatuttinga

Sanattilagët, kenaujaliuttet amma tungavigalait pigumaningit

Aujaulittilugu sikuisimalittilugu umiagalait atusongulittilugit Maggoviup Kangidluanik unutsiliaKiKattaKut pigumajut imimmik imittavittinit. Umiagalait KaluttitauKattamata Kuatsevalummit. Tânnatauk Kuatsevaluk atuKattamijuk aujaulimmat imimmik imittavittinit. Tâkkua tagga anginippâmik imimmik atuKattatut.

Kaujimaluattut isumagijangit

IsumaKavungali nâmmatuKanninganik. – Nunalik

Kuatsevaluk anginippâmik atuKattatuk... puigukKaumijakka uKausigigiangit pujulet. Tamaunga tikigamik pigumaKattamimata imimmik tamângat,pujulet motavait asingillu. Tamakkuali ilingatiKattatavut Kuatsevalummit. AkiletiKattagattigik tamatsumunga ilingajumik. Tâvatualli pujulet akilettitauKattatut Woodward-ikunut. UKaKattatulli piutsanitsauniminik imittinik. Piutsajut imittinik. – kaunsallet kiggatuttinga

Nâjisiutik

Taimali Maggovik nunaliujuk pitjutigillugu Kaujisattausimanik ilinganiKavuk anginitsamik Kinijannimi ÂkKegunnatunik PitaKainnaniannimik Imittavitsanik NL-imi Kaujisannimi Suliatsak. Tâtsuminga nunaliujumik Kaujisannik katitsuagijaulaukKuk Kaujimajaugialet katitsudlugit ukunangat kaunsalliligijet, avittusimajuni nunaliuKatigeligijet ammaluttauk prâvinsiup kavamangata allaKutinginnit amma Kaujititsiutet ammalu ilangagut apitsotausimajuit. Tamakkua apitsotausimajuit suliagijaugunnalaukKut ikajuttigidlugit nunaliujuit, nunaligijet kaunsallinga, angajukKâk asingillu kaunsallet suliaKattingit. Tamanna tugâgutaulaummat tamakkununga apitsotausimajutigut tungaviugunnatumik sanavalliagiamik ilonnâgut tukisinatsiatumik sunatuinnanik atsugunnaKattatunik amma sivumuagutauKattatunik nunaliujunullu sângataugiaKaKattatunut Kanullu initsaliullugit iluanummagik anginitsamik tukisinannisaugajammangât KanuilingajuKatsiagalualimmangât nunakittuni NL-imi imittavigalait pitjutigillugit. Tâkkualuatsiak allaKutet KimiggotiKasimalikKut Maggoviup imittavingita piuninginnik ammaluttauk Kanuk angitigininganik; imittavet tungavinginnik ammalu aulatauKattanininnik; imittavet maliganginnik aulatsijinginnilu; inulimât isumanginnik, ippinianninginnik amma pigumaninginnik imimmik nunaliujuni.

Kimiggudlugit Kaujititsiutet pijut DOEC-kunit Kaujimajaugialellu uKausiusimajut Kaujimaluattunut kiuttauKattasimajuit apitsutautillugit, ilonnâgut takutsauninga pitjutigillugit imittavet Maggovimmi piujugalammagiuvut. DOEC-kut Kaujititsivut imâk ottugattausimajuit ilingajut ukununga: *Timimmut atuttut ammalu kikiatsajait, ununningillu Imittavet avatinginnetut ammalu imittavimmetut pujuit Kângiutisimatinnagit piusiukKujajut ottotinginnit.* Tâvatualli imiup aninningata Kummuanganingit, tauttungit amma isullaKisonguningit Kângiutisimavut takuminautigigialingita piusitsanginnik. Tamanna ikKanammagikKuk Kaujimatsiagiangit tamakkua takuminautigigialingita piusitsanginnut ilanganinginnik ilingalungimata tuKunnatuttaKasonut piusitsausonut. Nunaliujuit Kaujititsisimagivut imâk tâna imik tipitsiaginnisauninganik asinginnit nunaliujuit iminginnit, tâvatualli pitsatujualummik salummasaigutiannimik naimajuKasongummimat ilangani.

Tâvatualli isumâlotiKattuKaKattalimmimat ilangit sullulet asitâttaugiaKalinninginnik nutaungililimmimata. Asingit isumâlotauKattatut pitjutauKattatut pitjutiKavut imittavet tungavingita akKutinginnik KuagutjauKattamimata illumini ilangit nunaliujuni. Taimaimmat ilangit illulet imiminik kottisinginnagiaKaKattamata imingita akKutinginnik Kuagutjautailitsigasudlutik.

Taimali uKumainnipauKattatuk nalunaittausimajuk nunaliujuk pitjutigillugu apitsotauKattatut ammalu Kimiggudlugit DOEC-kut Kaujisasimallugit katitsuKattatangit takutsautitsivallialikKuk KummuangaKattanangit THM-et ammalu HAA-ngunigâttait, tamakkuagok Kaujimajaulittut kânsariliusongukKoninginnik (Health Canada, 2006). Mânnautillogu Maggovik piggagasualimmijogaluak âkKegasuagiamik tamatsuma ilangagut uKumailutauKattaninaganik ilisijuKalluni Imitsiamik Imittaviugunnatumik Imittavimmik

nunaliujuni nunaliujunut atuttausomik akiKangitumik imittavigisogillugu imitsaminik. KanuttojuKagaluakKuk tamanna ikullaumititsigajanninganik manimmititauluadlaKattaninginnik nunaliujuit THM-inut ammalu HAA-sinut. Tamanna nalunalungitogaluak ottugautauninganik ikullaumititsigasuagiamik manimmititauKattatunik imittaKattatut imitsaminik, tâvatualli tamanna asiangutitsinialungilak mânnautilugu imittavet akKutinginnit imiup atuttauKattaninganik. Taimali Imitsiamik Imittaviugunnatuk Imittavik ilagiagutiuniakKuk atuttauKattaligettunut imittavinut. Ilanga uKumailutauKattatuk tamatsumunga ilingalluni tagga tâna Imitsiamik Imittaviugunnatuk Imittavik atuttauKattagaluappat, nunaliujuit suli manimmititauKattatut THM-inut HAA-sinullu Kaut tamât imimmik atugiaKannimini sollu ubvagiaKaligutik. Apitsutauningani nunaligijuijut angajukKânga, isumâlotaujuk uKausiulaukKuk pitjutigillugu ilimanagajanninga nunaliujunut manimmititauKattatillugit uviningit attuanituinnaninginnut imimmik pitaKaluadlatumik Kanimmagekkutittalet akullinganik.

Idluillingautitsanik suli sakKituKagajagivuk. AtuinnaKattitauniagaluagutik Imitsiamik Imittaviugunnatumik Imittavimmik akiligiaKangitumik, nunaliujuit suli namminik imaKautinik bullaujanik pisigiaKaKattaniammata. Ammaluttauk, inigijanga Imitsiamik Imittaviugunnatuk Imittavik imittagumajut tungaviKagiaKagajammimata motakânik upvalulonnet usijaugiamik imittagumaligutik Imitsiamik Imittaviugunnatumik Imittavimmit angiggagijaminut. Isumagillugulu, “2010-imi anginippâmik kenaujamik sanasimajut atunit angutik, annak, ammalu sugusik (anginippâmik inop kenaujaliagisimajanga atunit nunaliujut) Maggovimmi \$21,000 tausin tâlaulaukKuk” (Government of Newfoundland and Labrador Statistics Agency, N.D.), immaKâluttauk tâkkua Imitsiamik Imittaviugunnatut Imittavet atuttaugunnani lungimimata kingomatsiluattunut kenaujamut agviatautuinnagutik.

TaimainiakKogaluattilugu, tamannaulugajangimijulli. Maggoviup nunalinga mikijogalualluni ammalu katingaKatigetsianingit nunaliullutik takutsauvuk pitaKanninganik paitsiutigunnanimmik. Tamâni nunaliujuni inuKammat paitsiutiKattatunik ikajuttigedlutik, ikimatitsiKattadlutik ilannâminik, ilaminik ammalu takulautsimangitaminillonet taimaimmali ilangit ilimanattoKottut pivitsaKattitautsiaKonginimmut ikullaumingattitaugajakKomata songujollutik ippinanninginnut nunaliujuni ilingaKatigennimut

Ilonnâgut takutsauninga Maggoviup imittavingita akKutingit piujugalammagiuvut. Ununningit DOEC-kut ottugaKattatangit iluanevut pusiukKujauKattatut (asiagut tauttulukattâKattaningata ammalu THM-et HAA-lu KummuangaKattaningita), ammalu imittaviup imingata angininga nâmmamat atuinnaKattisigiamut nunaliujuit kingomajanginnut. Ammaluttauk, pitjutigillugit uKumailutauKattaningit imittavet akKutingita tungavingita ammalu sullulet KuagutjauKattaningit, Nunatsiavut kavamanga angiKatiKasimaligivuk KaujisautiKagiallagiamik anginitsamik tukisitsiagiamik imittavet akKutingita tungavingita atsugotauKattaninginnik ammalu kingomagiKattatanginnik Nunatsiavummi nunaliuKatigengituit (Goldhar, et al., 2012). Tamanna tugâgutigigaluakKauk tamakkua nunaliuKatigengituit suliaKagiamik piusiumitigasuallugit imittavet akKutingita tungavingit nâmmansauKulillugit nunaliuKatingita kingomagijanginnut. Nakvâtausimajut Maggovik pitjutigillugu takutsautitsivuk imâk

apitsutaugamik kiusimajut malunnaninginnik Kaujimagalammaginninginnik
KanuilingakKomangât imittavimmetuk imik nunaliujuni ammaluttauk nalunagatik
tungaviKatsianingit kaunsalliligijet kavamanganik ammalu Nunatsiavut kavamanganik,
ammalu pigunnaninginnik aulatsisongugiamik imittavet akKutinginnik kiggatunnimini
nunaliujunik. UKautauluasimajulli pitjutigillugu Maggovimmi imik tagga imailingavuk
tânnâ suligijaunimmini sivuppiannianninganik. Kanuilinganinga imittavimmi imiup
piuninga nâmmagijauvuk tâvatualli âkKigiattaugunnaKuk (pitjutigillugit THM-et ammalu
HAA-ngunigâttait), tamannali MICG-kut ammalu Nunatsiavut kavamangata suligillugu
suligennaniammauk ikajuttiKallutik prâvinsiumik.

Kaujisapviusimajut

- Daniels, J. (2014). *"Because our system is so long...": Exploring the drinking water system in Sunnyside, NL*. Report for the Exploring Solutions for Sustainable Rural Drinking Water Systems Project. Retrieved from http://nlwater.ruralresilience.ca/wp-content/uploads/2013/04/Sunnyside-case-study_FINAL.pdf
- Goldhar, C., Bell, T., Sheldon, T., Andersen, T., Piercy, W., Gear, D., et al. (2012). *SakKijanginnatuk Nunalik: Understanding opportunities and challenges for sustainable communities in Nunatsiavut learning from the coast*. Nain: Nunatsiavut Government.
- Government of Newfoundland and Labrador. (2014a). *Boil Water Advisories*. (G. o. Labrador, Producer) Retrieved June 13, 2014 from Department of Environment and Conservation:
<http://www.env.gov.nl.ca/env/waterres/quality/drinkingwater/advisories.html>
- Government of Newfoundland and Labrador. (2014b). *Drinking Water Quality Index: Makkovik*. Retrieved May 10, 2014. Department of Environment and Conservation. Government of Newfoundland and Labrador.
- Government of Newfoundland and Labrador. (2014c). *Langelier Index*. (D. o. Conservation, Producer) Retrieved May 10, 2014 from Department of Environment and Conservation:
<http://www.env.gov.nl.ca/env/waterres/quality/drinkingwater/langlier.html>
- Government of Newfoundland and Labrador. (2013). *Trihalomethanes THMs Fact Sheet Water Resources Management*. (G. o. Labrador, Producer) Retrieved June 5, 2014 from Department of Environment and Conservation (Newfoundland and Labrador):
http://www.env.gov.nl.ca/env/faq/thm_facts.html#4
- Government of Newfoundland and Labrador. (2005). Canada-Newfoundland and Labrador municipal rural infrastructure agreement 2005-2012. Retrieved from
<http://www.miga.gov.nl.ca/publications/mrif/mrifagreementfinal.pdf>
- Government of Newfoundland and Labrador DOEC. (2014). *Community Reports (Makkovik)*. Retrieved May 10, 2014. Department of Environment and Conservation Water Resources Management Division. Government of Newfoundland and Labrador:
http://maps.gov.nl.ca/water/reports/viewreport.aspx?COMMUNITY_NAME=Makkovik
- Government of Newfoundland and Labrador DOEC. (2013). *Drinking Water Safety in Newfoundland and Labrador: Annual Report 2013*. Government of Newfoundland and Labrador, Water Resources Management Division, DOEC. St. John's: Government of Newfoundland and Labrador:

http://www.env.gov.nl.ca/env/waterres/reports/drinking_water/annual_report_2013.pdf

Government of Newfoundland and Labrador Statistics Agency. (N.D). *Makkovik Profiles*. (G. o. Labrador, Producer) Retrieved June 11, 2014 from Community Accounts: Sharing Data, Providing Information, Developing Knowledge:
http://nl.communityaccounts.ca/profiles.asp?_vb7En4WVgaauxXNkWA__

Health Canada. (2008). *Guidelines for Canadian Drinking Water Quality: Guideline Technical Document Haloacetic Acids*. Health Canada. Government of Canada.

Health Canada. (2006). *Guidelines for Canadian Drinking Water Quality: Guidelines Document: Trihalomethanes*. Prepared by the Federal-Provincial-Territorial Committee on Drinking Water of the Federal-Provincial-Territorial Committee on Health and the Environment. Ottawa: Government of Canada. Retrieved Feb 09, 2014 from Environmental and Workplace Health: <http://www.hc-sc.gc.ca/ewh-semt/pubs/water-eau/trihalomethanes/index-eng.php>

JW Consulting Associates. (2009). *Integrated Community Sustainability Plan, Makkovik*. JW Consulting Associates.

Lightfoot, T. (2014). *Its about quantity not quality: Exploring the drinking water system in Port au Port East NL*. Report for the Exploring Solutions for Sustainable Rural Drinking Water Systems Project. Retrieved from http://nlwater.ruralresilience.ca/wp-content/uploads/2013/04/Port-au-Port-East_Fullcasestudy_FINAL.pdf

Municipal Affairs, Environment and Conservation. (2011, August 30). *Eleven Communities to Receive Potable Water Dispensing Units*. (G. o. Labrador, Producer) Retrieved June 11, 2014 from News Releases:
<http://www.releases.gov.nl.ca/releases/2011/ma/0830n05.htm>

Nunatsiavut Government. (2014). *About Nunatsiavut Government: a leader for Inuit people*. (J. A. Co, Producer, & John Atkins & Co) Retrieved June 12, 2014 from <http://www.nunatsiavut.com/government/about-nunatsiavut-government/>

Tourism Nunatsiavut. (2014). *communities*. (N. Government, Producer) Retrieved May 28, 2014 from ADVENTURES & MYSTERIES OF THE LABRADOR INUIT:
<http://www.tourismnunatsiavut.com/home/communities.htm>

Federallet maligatsaliagisimajangit

Canada Water Act, Revised Statutes of Canada (1985, c C-11). Retrieved from <http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/c-11/index.html>

Canadian Environmental Protection Act, Revised Statutes of Canada (1999, SC 1999, c 33).
Retrieved from <http://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/C-15.31/>

Prâvinsiup maligatsaliagisimajangit

Environmental Protection Act, SNL 2002, (c E-14.2). Retrieved from
<http://www.assembly.nl.ca/legislation/sr/statutes/e14-2.htm>

Municipal Affairs Act, SNL (1995, c M-20.1). Retrieved from
<http://www.assembly.nl.ca/Legislation/sr/statutes/M20-1.htm>

Municipalities Act, 1999, SNL (1999, c M-24). Retrieved from
<http://www.assembly.nl.ca/legislation/sr/statutes/m24.htm>

Water Resources Act, SNL (2002, c W-4.01). Retrieved from
<http://www.assembly.nl.ca/legislation/sr/statutes/w04-01.htm>

Ilagiagutet

Ilagiagutik A. Pitjutigillugu Kaujisattausimajuk Piusiusimajuk

Tugâgutet

Kanuilingatsiamangâta kamagitsialugit atuluattut isumâlotauKattaningit, atsugotauluaKattaningit ammalu sittutitsiutauluagunnatut ilingajut imittavinut nunakittuni NL-imi.

Piusiusimajut

- Ilangagut Kaujimaluattunik apitsotausimajut (apitsugialiup piusigigialingit atullugit):
 - *Kaujimajaugialet kamagillugit ununningit inunnilu kiggatuttiujuit nunaliujuni ukua atânnettut Kaujititsisot immaKâ atuinnaulugajangitogaluat
 - Imimmik Aulatsijik (atausituinnaugaluappat)
 - Nunaligijet aulatsijinga (atausituinnaugaluappat)
 - AngajukKâk/kaunsalliligijet/LSD katimattingita kiggatuttinga (atausituinnaugaluappat)
 - Namminilik/ angijumik atuKattatut (Maggok pingasuillonet)
 - Namminilellu aullaiKattatut bullaujamettunik imituinnanik
 - Avatiligijet upvalulonnet imittavinik kamajet (uKâlagunnapata) (atausituinnaugaluappat)
 - Inosiliginimmut suliaKapvinga nunaliujuni/ avittusimajunilu
 - Avatiliginimmut kamajik ottugaKattatuk nunaliujuni
 - Nunalet
 - Piunippaugajattuk Kaujimaluattut katingatillugit (asiani katimatillugit)
 - InutuKait katingajingit, ilaget ikajuttauvinginni, inosuttuit katingajingit, nunaliujuni katingajet, asingillu
- Kimiggugiallugit allaKutet
 - Suliatsamik aulatsijik/ aulatsijiup Kaujisannimini sakKitisimajangit
 - DOEC-kut Kaujisannimini katitsusimajangit nunaliujuni/ imimmut piKutet
 - Pivallianimmi malittaugialet maligaillu ilinganilet imimmut
 - Sunatuinnait Kaujisattausimajut pitjutigillugu imik/ tungavingillu
 - Sunatuinnait asingit ilinganilet imimmut allaKutet
 - Unikkausiligijet allasimajangit (pigiannimi Kaujisattausimajut katitsutausimajullu pitjutigillugu sinittavik)
- Pingasunillonet ulluni apitsutausimajut atausiallugit pingasuattilugillonet upaKattadlugit
- Atausiallunilonnet Kaujititsigiallasimanik nunaligijinik KinupviKallunilu uKagunnatumik nunaligijet kaunsallingit katimanninginni/ nunaligijet hâllingani katimajuKatillugu

PitaKagiaKanningit pitjutigillugit Kaujisattaugut Nunaliujuni

- Nunaliujuk inuttalik 1 tausintinik ikinnisanillonet
- Atausiullunilonnet MNL-et avittusimaninginni
- Inulimât imittavingita iminginnatut (akulliget ikKanginnetut imittaviup, imittaviup iminga ammalu Imitsiamik Imittaviugunnatop Imittavinga)

- Pigunnaluni ilinganiKagiamik Kaujisattaunimmut (piluattumik nunaligijik kiukatasimajuk aulatsijiunimmut Kaujisattaunimmi)

UKâlautaugunnagajakKotut

- LSD-et amma kaunsalliligijuijuit
- Imitsiamik Imittaviusok Imittavik
- Nunaliujuit ottugajut sunamik nutâmik atutsialidlutillu (asinginnik ottugannik/ sittutitsivallialinnik)
- AttuiniKaKattaningit sanattilaget/ silakKijattuligijet/ angijumik imimmik atuKattatut
- Avittusimajuni imittavinik aulatsijet
- Imittavet panilimmata isumâlotauKattatut
- Akulaittualummik/ akunialunut TittisekKujaullutik Imimmik TilijaukataKattatut
 - Kanulle nunaligijet akunialunut TittisekKujaullutik Imimmik TilijaukataKattatut KinuitsâniKaKattaKân?
- MalitsiagiaKaKattanic TittisekKujaullutik Imimmik TilijaukataKattatuit
- NunaKakKâsimajuit nunalingit- Labradorimi isumâlotauKattatuit → ilinniatitauKattagiaKanningit aulatsijiutitauKattatuit, pivitsaKattitauKattagiaKannik imimmik ikittodlutik katingatitauKattatut, suliaKattiKatsiagiaKannik, imittavet tungavingit, ottugattauKattatuit
- AkKutiup sanigâni puilajumi imittavet
- Ottotet
- Nutaungitolittut imittavet tungavingit
- KummuangaKattaningit Kanimmagekkutet akullilianguKattatut imimmut
- Imimmik Salummasaigutet isumâlotauKattaningit
- Sulitsiatumik imiup piuninganik kamanasuattisiKattanic
- Imiup Piuninganik Ottotik/ Langelier index
- AtuttauKattaningit bullaujamettut imet/ Kanuingikaluummangâta bullaujamettut imet
- Kumakuluit Kanimmasittalet siammakallaligajappata
- Nunalet isumagijangit

Nunaliujuni KaujimautiltsiagiaKannik

*ImmaKâ atjigeKattaniangitut, una ottotigillugu Theresa pitâgiaKagajammat pigunnautimmik Nunatsiavummit

- Sivullipâmik katillutik KaujimautiliaKillutik
- AllaviKatsialutik KinugapviKallutik AngajukKâmik kaunsalliligijinillu/ LSD-kut katimajinginnilu
- Kaujisapvigigiallugit sulijumik ilauKatauniammangâta ulinniasiallugillu KaujimautilKataugialet nunaliujuni
- UKâlaKatigillugu KaujimautilKataugialik pitjutigillugit piusiusimajut, atuinnautitaujut allaKutet, atuinnauguikattalunilu nunamettunik takugiattulutik
- SiammatiKattalugit Kaujititsiutet âkKigiattaugunnatillugit nunaligijini KaujimautilKataugialet atuinnauguttillugillu Kaujititaugialet takugiattulugit

Pijagellagittumik Kaujititsiutet ilingajut Atunit Pitjutautilugit Kaujisattaajut

- Atunit pitjutaullutik Kaujisattaajut nunaliujuni ilonnâgut nunaliujuni pitjutaullutik Kaujisattausimagialet allatausimatsialutik Kanuilingatsiamangâta imittavingit, ammaluttauk immigut uKausittaKallutik tunganattunik KaujisautiKallutik pitjutiKatsiatunik ilingatsiatunik imimmik isumâlotauKattatunik upvalulonnet sunatuinnait nutât ottugattauningit nunaliujuni. Sunait ilautitauniammangâta tamakkununga Kaujititsiutitut tungaviKaniattilugit nunaliujut amma uKâlautaujut ulinnaitausimaningitigut, taimaigaluattilugu ilangit mikijogaluat pitagijaugialet uKautauvut atâni.
- Ilonnâgut nunaliujuni Kaujititsiutet pitaKajutsauvut ukuninga:
 - 15-anit 30-nut mappiganik (1.5 Kanitagetinagit)
 - UKausittanga mappigaKalluni, ilumiutangit allasimatillugit
 - Pigiasititsiutigillugu nunaliujuk imittavingitalu akKutingit
 - Imittaviup imingata angininga (GW/SW)
 - Kanuittunik Imittavet TungaviKammangâta
 - Inutuinnait suliaKattet (una ottotigillugu imimmik aulatsijiutitaujuk)
 - Naillititausimaningit nakvâtausimajut malillugit uKautausimaningit KaujisattaKattasimajunut ilinganilet (tamâginnit unikkautausimaningita Kimiggutausimaningit ammalu apitsutausimajunit)
 - Imittaviup iminga
 - Imittavet tungavingit
 - Maligatsak/ aulatsinillu
 - Inulimât isumangit, ippinianningit pigumajangillu
 - Nâjisiutet ammalu Sivunitsamut Tugâttut
 - Kaujisapviusimajut
- Nunaliujuni pitjutilik naillitisimajuk allaKutik
 - Pingasunik tallimanillonet mappigaKalluni
 - Pigiannisiutigillugit
 - Ilumiutangit
 - Imittaviup iminga
 - Imittavet tungavingit
 - Maligatsak/ Aulatsinillu
 - Inulimât isumangit, ippinianningit pigumajangillu
 - Nâjisiutet ammalu Sivunitsamut Tugâttut
 - IkinnisaugiaKangitut atausimit mappigammi atjinguat
 - AkKisutsialugit malittaugialet sakKilâttut
- Taimali uKausittalet tunganattunik Kaujititsiutet pitaKajutsauvut ukuninga:
 - Pingasunik tallimanillonet mappiganik
 - IlumiutaKallutik uKausittanik nalunaijaitsiatunillu imimmik
 - Kanuilingatsiamangâta isumâlotaujut/ nutât sakKivalliajut nunaliujumi
 - Kanuilingatsiamangâta isumâlotaujut/ nutât sakKivalliajut prâvinsiumi ilonnâni
 - Sunatuinnak nutât sakKisimajuk Kanutsiak atuttauKattamangât asinginnilu nunaliuKatigengituni prâvinsiumilu

- Tâna nutâk sakKisimappat- tamanna atuttausimalikKâ asinginni nunaliuKatigengituni Canadami/ silatsualimâmilonnet? Unikkautigilauguk ottotigingualugu.
- Tâna isumâlotauKattapat- sunamik asingit nunaliuKatigengituit Canadami/ silatsualimâmilonnet pitjutiKasimalikKân tâtsuminga?
 - Nâjisiutet
 - PikKuiuset sivunitsatini Kaujisannimut
 - Kaujisapviusimajuit

Kaujimaluattut Apitsutausimaningit

1. KaujisapviKagumaligatta Kaujimaluattunik apitsugumallugit pigiasiKattaKut KaujitikKâdlugit Kagitaujatigut fonnikullonet. Tusattitaugiallangikutta apitsugumajattinut wogik nâjikKâtinnagu fonnivigigiallaKattatavut. Pingasuattiluta ottugagiaKaKattaKugut Kaujipvigigasuallugit apitsugajakKotavut.
2. Tamânegellutit sitontinganitsiak atuinnausiallutillu apitsugiasigiamik. Puiguniannak atuinnaKatsialutillu ukuninga:
 - a. Maggok atjigek apitsutaugialiup angiutegik tatattugâk (atausik atjinga igvit tigullugu, atausik tunillugu apitsutaugasuattumut, puiguniannak ilonnatik apitsutaugasuattut sainnigialelet tamâginnik atjeginnik)
 - b. Nipiliugutik bâtariKatsiatillugu – apigikKânginnagiaKavutit angiutinganik tatattugammut apitsugasuattait sulijumik Kanuitsangininganik
 - c. Titigutimmik alakkasâjamillu
 - d. Allasimaninginnik atuinnaKallutit piusigigialippit apitsunialiguvit
3. ApitsugiasikKânak puiguniannak angiutingata tatattuganga sainnigesimallugu apigigesimallugulu apitsuligunni nipiliugajammangânni, nipiliuttaugumangipat allasiallutit pigunnausittut.
4. Apitsugegunni nakummeKattalugu apitsugunnaKauganni apigillugillu pigumagajammangât atjinganik pitjutaujop Kaujisattauninganik.
5. Puiguniannak apitsuKaujait KaujisapvigigiallagiaKagunni Kaujimagialinnik Kaujisapvigigiallagajammangânni suligijaujumut sakKititaugialet atuinnautitaulippata. Kaujitsialugillu Kanuk KaujititaugiallagiaKakKomangâta KaujititaugiallagiaKagajappata sivunitsatini.

Ilagiagutik B. ApitsujuKannimi Piusiugialet

*ImmaKâ ilangit apitsotet KaligettojâKattaniattut, kamagitsialugit apitsotaujut tâtsumingatsainak pitjutiKakKomangâta malittigettiKattalugit uKâlautaujut.

*Atuinnaguttisijutsauvutit apitsotitsanik ilagiagutigillugit atânettunut pitjutiKaluattillugu Kaujisattaumik nunaliujumik. Tamakkua apitsotet pijutsauvut aulatsijimmit/ aulatsijimmit Kaujisannimik sakKititsitillugu Kaujimajaugialimut Kaujisannimilu.

Allatausimajuni A:

KaujimajaugiaKanningit kinakkomangâta kiukatajut

1. Nalliani nunaliujuni inovikavit?
 - Kanuk akuniutigijuk inovikasimalikKit nunagijanni?
2. Sunamik suliatsaKaKattaKit? SunaligiKattaKit igvit nunagijanni ilanganilimmik imimmut?
 - Akilittutaudlutik suliaKagalâKattaKen/suliaKainnaKen?
Akilittutaungimagidlutit ikajuKattaKen? Imimmik atuKattaKen?
3. Kanuk akuniutigijuk suliaKasimalikKen/ kamaKatausimalikKen [pitjutaujumut nunaliujumut]?
4. IlauKatauven nallenutuinnak katutjiKatigenniujunut nunagijanni taijausimangitumi Kulâni?

Allatausimajumi B:

Ilonnâgut ImittaviuKattatop KaujimajaugiaKanninga

Tamakkua katitsutaugialet ilonnainit ilauKataujunut

1. Kanuk uKautigigajakKat piuninga anginingalu nunaliujuit imittavinga?
 - Kanuigingitân imittaviup imingata piuninga nunagijatsine?
 - Piugijân tipinga/ takutsauningalu?
 - Isumagijait pitjutigillugu imittaviup imingata piuninganik asianguvalliavâ?
2. Igvit isumagijakkut sunamik ilonnaita nunaliujut isumaKakKoKat imittaviup imingata piuninganik nunagijatsini?
 - Igvit isumagijakkut, pitaKavâ (unuttunut uKautauKattangitunik) taimângungituk tukisiattitauKattanimmeng?
3. IsumaKaven nunaliujuit imittavingata iminga Kanuingininganeng?
 - Sunanik pitaKavâ isumagijanning attuiniKaKattatuning Kanuingininganik upvalulonnet piuninganik imittaviup iminganik nunagijatsine?

4. Ippinialautsimaven imittaviup akKutingit/ammalu upvalulonnet imittavigijasi nunagijatsini manimmituinnaninganing/ sunatuinnanullonet kappianattumettitaulinninganeng? (Apitsutait kiugiamik tamatsuminga ajuliumappat – una ottotigillugu. imik pitaKanninganik Kanimmagekkutittalinnik akullinik, avatittini upvalulonnet Kaningitumit pijut salumaittut, sitijut simitsimatitsijut imittaviup akKutinginni, nutaungilivalliajut upvalulonnet nâmmasiagunnaitut imittavet akKutingita tungavingit... *ilonnainik allasimajunik takugajakKutit mappigani 12-24 DPSIR allaKutinginni*)

NB- Pimmagittumagiuvuk piujumik suliaigillugit KaujimanikatsiagiaKannik tamakkuninga ilimanattunik/ kappianattunik nallenituinnak nunaliujunettunik tungavigillugit nunaliujut Kaujimajauningit taijamut Water Resources Portal

 - Kanuilingajumut tamakkua kappianattut sakKititausimavân? (Una ottotigillugu. Susimajop kingungagut malunnatumik sakKijuKasimatillugu, pivitsaKattitaunikkut nutâmik Kaujititausimanikkut, uKâlaKatiKasimanikkut inulimânik kiggatuttimik asingillu.)
 - Kanuk angitigijumik nalletuinnait kappianattut ilinganiKaKattaKat ilinnut immigut kamagingimagillugit ilimanattosot ilonnainut nunaliujunet?
5. Kanuk killigiutjiKattaKit mânnautillugu atuttasi imittavet akKutingit Kanuingimangâta, upvalulonnet uKâlautauningitigut kappianattumekKolinninginneng? Una ottotigillugu. Sunanik KaujimauiKadlutit (inunnik, kavamamik, Kaujisattilagat allaKutinginnik..) atuluaKattaKen killigiutjiutiKagiamik Kanuingininganik piuninganillu imittavisi akKutingita/ amma upvalulonnet imittavisi?
 - Taimali kavamaujuk ikajuKattaKâ nalunaitsigiamik kappianattunik imittavisi akKutinginne/ imittavitsine?
6. Taimali isumagiKattasimalittatit pitjutigillugit ilimanattosot ilinganilet imiup piuninganut asiangusimalikKâ siagumin? Angiguvit, Kanuk asiangusimalikKân?
7. Sunanik piujuKavâ inulimânut atuinnautitauninganut imik nunagijatsini?
8. Taisilaugit nallenituinnak piungitumik attuisimalittumik inulimât imittavinginnik nunagijatsini? (attuisimajut sunatuinnaugunnaKut kenaujaliugutaugunnatut, nunaliuKatigejunut, avatiliginimmut asingillu)
9. Sunanik asinginnik imimmik inuit atuKattaKat nunagijatsini asiagut inulimânut atuinnautitauKattaniganit imiup (una ottotigillugu. puilajumit imimmit, bullaujammek imik)?
10. Sunait atsugunnatoKattasimalikKat nunagijatsini siagunit pitjutigillugu imittavimmetuk imik?

- Unuttuatidlutik TittisekKujiKattatunut Imimmik TiliugiKattatunut nunaliujuni isumâluttitauliaKiKattaKen?
- 11. Igvit isumakkut sunait imittavitsinilluasiak sakKivalliaKolinninginnik upvalulonnet mânnaKamik atsugunnaluaKattaKolinninginnik nunagijatsini Kaujimaven?
- 12. Sunanik pivalliajuKavâ/ nunamik atujuKaKattaKâ Kanitangani nunaliujuit imittavingitâ?
 - Iluani tasialop/ simitsimajollonet?
- 13. Imittavisi nalunaikkutaKattitauvân paigijaulluni inulimânut imittaviuninganing?
 - Sunanik sugalausiuKattatunik ungumautaujuKaKattaKâ iluani avatânillonnet imittavisi?
 - TaimaittuKappat, tamakkua ungumautauKattatuit sugalausiuKattatunik nâmmasiagaluakKân?
 - Tamakkua maligatsaKattitaullutik kamagijautsiaKattaKân? Tamakkua maligatsait siKumitauKattaKân?
 - Sunanik sugalausiuKattatunik pitaKavâ ungumautaujutsauKottunik iluani nunaliujuit imittavingita tasingani ilimanattogajattuming inuit inosinginnun?
- 14. UKumailutaKaKattasimavise imittaviup iminganik ammalu/ upvalulonnet imittaviup akKutinginni? Ukuningalu imittaviup iminganik, Kallutiup illungani, salummasaivingani/ sanittâgekkutingani upvalulonnet imet akKutinginni?
 - Tamakkua uKautausimavân/ sittutitausimavân? Taimaippat, Kanong? Taimaingipat, summân?
 - Tamakkua uKumailutauKattapata taimâtsainak uKumailutaunginnaKân?
- 15. Kaujimaven nalletuinnait KaujisautiKasimammangâta nunaliujuit imittavinganing?
 - KaujisautaujuKasimavâ pitaKainnalâmmangât/ angininganillu imittaviup iminganing? Imiup pujodluni kaivinnigiKattatanga Kaujisattausimavâ? Asingit Kaujisattausimavân?
- 16. Silaup asianguKattaninga attuiniKaKattaKâ nunaliujuit imittavingata iminganeng?
 - Taimaippat, Kanong?

- PannaigutiKajuKasimavâ ikullângatigasualugin tamakkua attuiKattatun? PitaKavâ asianguvalliiajunik malivalliagiamik piusitsaugajattuning?
 - UKâlautiKalaugit Kanuk asiangusimalimmangât imiup piuninga/ Kanuk atuinnguKattaninganik silak asiangumat ammalu/ upvalulonnet silak akKunatsuasimakKâtillugu.
17. Kanulle isumaKaven iniKannisi “nunakittuni” attuiniKaKattaKâ nunaliullusi imittavisi imingata piuninganeng angininganillo?

Allatausimajumi C:
Suliatsamik PitjutiKaluattut Apitsotet

Imimmik Aulatsijik

Imittaviup AkKutingit, kamagijauningit Aulatauningillu

1. Sunamik nunaliujuit imittaviKaKattaKat?
 - Tânnatuanguvâ? Asitsangit imittaviKavâ?
2. Taggali nunaligijasi nalunaikkutattâtitausimappat paigijaugutitsatâllugu inulimânut imittaviuKattaluni avatiunninganik:
 - Summale nunaligijasi annigususimavat nalunaikkutattâtitaugiamik paigijaugutitsaminik inulimânut imittaviuKattaluni avatiunninganik?
 - Kanulle imittavik aulatauKattaKâ/ paigijauKattaKâ?
 - IsumaKaven imittaviup paigijaugutitsangita maligatsangit nâmmaninginneng?
 - Taimali kaunsallet ottugasimalikKân nutânik pusiugunnatunik ikullaumingatitsigiamut siKumitsikataKattatunik nunaligijet maligatsanginnik/ malittauKujanginnilu?
3. Kanuk akuniutigilikKâ nunaligijet inulimât imittavinga (imittavik) sanajaulaummanit? UnikkautigajakKamâ Kanuk pusiKattuKasimammangât pivalliaatuningani imittaviup imittavingit nunaliujuni?
4. Kanulle unikkautigajakKatit kamagijautsianingit piuningillu imittavet tungavingit nunaligijatsini?
 - Kanuittumik tungaviKammangât
 - Ottotinga nâmmasiagaluakKâ ilutsingata angininganon?
 - Nalliani jârimi ilijausimavâ? ÂkKisuttaugiasimavâ ilijaulaummanin?
5. Imimmik salummasaigutileng?
 - Kanuk akuniutigijuk tamakkua salummasaigutet tamânesimalikKân? Ilonnatik suli ullumimut atusonguvân?

- Kanuittumik salummasaigutimmik atuKattaKise?
 - Nâmmagijase?
 - Nâmmatumik imiup akullisanganik Kanimmagekkutittalimmik atuinnaKavise? Kanimmagekkutittaliup akullingata ullunga nalunaikkutanga KângiutisimalikKâ?
6. Imimmut sanittâgekkutimik atuKattaKise?
- Kanuk akuniutigijuk tamakkua iniminesimalikKân? Ilonnatik mânnautillogu atutsiatogalo-ân?
 - Kanuittunik sanittâgekkutinik atujuKaKattaKâ?
 - Kanuigingitase?
7. Kanutsiak imik atuinnautitauKattaKa nunaliujuni? Ilonnatik illulet sullulikkut imiKattitauvân?
- Katset nunaliujuni illulet atuKattaKat namminik KallutiKadlutik?
8. TamânettuKavâ ilimanattumegajattunik inulimânut aiviunginnatunik illunik imiKattitaujunik inulimât imittavigiKattatangita akKutinginnon?
- Ullotillugu sugusunik paitsivik?
 - Ânniasiugvik
 - InutuKait paigjaupvinga, akuninut paigjaupvimegiaKalittunut?
 - Ilinniavik (K-12-imut)?
9. TamânettuKavâ angijumik imimmik atuKattatunik tâtsumungatsainak inulimât imittavigiKattatangita akKutinginnon?
- Kuatseviulunik, asinginnik suliatlagiujunik?
 - Tamanna attuiniKaKattaKâ piuninganik angininganillu imittaviup iminganeng?
10. TamânettuKavâ nalunaikkutalimmik suliaKapviusomik imittavet iminginnik aulatsivimmik kamapviusomillu?
- TamânettuKavâ nâmmatunik suliaKapvimi sanaggutitsanik angijumiungitogaluak kamajuKagiaKaligajappan?
 - TamânettuKavâ aulatsigiamut kamagiamullu atuaganeng ilingajunik salummasaigutinginnut, Kallutinginnut, asinginnulo tamâni atuinnaugettuneng?
 - PitaKavise siKumittuKagajappat piKutitsagiallanik, ejatsanik, sanaggutininik, asinginnilo?

11. Kanuk akulaittigijumik kamaKattaKise imiup salummasaigutingit suvaluluadlaKolimmangâta?
12. PusiKavise imittavet salummasattaugiaKaKattaninginnut malittaugialimmeng?
13. Katsiatidlusi (pigiaKasimagutsi) tuavittumik âkKisuigiaKaKattasimalikKise Kângittoni maggoni jârenni?
 - TamânettuKavâ tuavittumik âkKisuijuKagiaKaligajappat atuinnautitaujunik tamakkua imittavet akKutingit kottginginnagiengin tuavittumik kamajuKagiaKaligajappat (sollu asinginnik Kallutunik?)
14. TamânettuKavâ taimâtsainak imittavet akKutinginni uKumailutaunginnatuneng?
15. PitaKavise patjalungautijunik akKutunik aulatsisongugiamik suliaKautiugunnatunik (AkKutunik utittâliaKittailitigunnalugu kottuk ammalu / upvalulonnet tatakkâlattailititsiutimmik nunaliujuit imingita akKutinginne)?
16. SuliaKattiKavise atuinnaaguttisisonik kamasonillu nutângunippângulittunik imimmik salummasaigutunik/ tungavinganik imittavet akKutingita allaKutinginnik sollu Sanajausimaningita allaganginnik, Piusiugialet atjinguanginnik, AulataugiaKanningita Atuaganginnik, Ullunginnik Suliagijausimaningita Allavinginnik, Kimiggutet SakKitisimajangita allaganginnik, asinginnilu?
 - Tagvainak nakvâsongugajakKen Sanajausimaningita Allaganeng ilingajunik ukunungâ:
 - Imimmik Salummasaigutet AkKutingit/ Tungavingit
 - Imimmik Siammatitsigiamut AkKutingit
 - Imimmik katitsuivingata Kattaujâlue
17. Ippiniaven tamakkua imimmik salummasaigutet illunga, imittavet avatinga, ammalu/ upvalulonnet imimmik katitsuivingata Kattaujâlue nâmmatumik avaluttâtusimavân itâttailititsisongugiamik itâtuinnagiaKangituning?
18. Kanulle nunaligijet mânnautillogu kamanasuagutiKaKattaKat kappianatsigajakKotunik imittaviup iminganut (una ottotigillugu. tamângat salumaittumut pijaugajanninga, sitijumut simittaugajanninga iluanit imittaviup, Kummuangaligajappata imiup Kanimmagekkutingita akullingit, aullâsimavet sanajauvallianingit, immakallajuKaligajappat asinginnilu), taimaittuKaligajappat?
 - IkajugumagajakKen nalunaikkusegiamik tamakkuninga piusiugajattunik pannaigutiKagiamik pivalliagutiKagiamillu sivunitsatine?

19. Sunanik asinginnik nutângulittunik piusiugunnatunik atuKattasimalikKen uKâlautiKalaugit tukisijautigasuallogu imimmik atsugotiKaKattanisi (una ottotigillugu. Avittusimajuni Imimmik Aulatsijik)?

- Tâna pitjutigillugu Avittusimajuni Imimmik Aulatsijik, Kanulle tamanna sakKititausimavâ? Unikkâlaugit.
 - Sunait ikajuvalliutaulaukKat/ ikajuvalliutauKattaKat? Sunait apomautauKattaKat?
 - Kanuk tamanna kenaujaKattitauKattaKa?
- Sunait sivunitsatini pannaigutausimavat pitjutigillugit avittusimajuni piusiujutsait aulatsigiamik imittavet tungavinginnik/ imittaviup iminganik?

NalunaikkutattâtitaKattaningit PigiutsatitauKattaningillu

1. Kanuk puttutigijumut imimmik aulatsijiugiamik pigiutsatitausimavit/ nalunaikkutattâtitausimavit?
 - Jârini atusimalittatit?
2. Katsinik sitontinik suliaKaKattaKit aulatsijiullutit?
 - Katsinik sitontinik suliaKaKattaKit ilingajunik ukununga/ kamajiudlutit imimmik salummasaigutunik/ tungavingani imittavellu akKutinginnik, asinginnilu?
3. Kuviagivaten akiliusiagiKattatatin?
4. Atausituinnamik imimmik aulatsijiKavâ nunagijatsini?
 - InninetuKaKattaKâ nukKangagalânnini, pigiutsatitauninni upvalulonnet Kanimaligaven?
 - Tâna ininneKattatuk taimâtsainak pigiutsatitausimavâ ilittun?
5. Pigiutsatitausimaven Aulatsijitsaulutik IlinniatitaujuKatillugo, Pigiutsatitauninginni NalunaikkutattâtitaugasuajuKanningane (OETC-kutigut) Ikajotaugunnatuk atuinnautitautillugu DOEC-kunut (SuliaKapvinganut Avatiliginimmut AsikKitailinimmulu? Tamatsumunga ilausimangikuvit, aivigillugu apitsotik 8.
 - Sunanik ikajuvalliutiKalaukKat tamakkua ikajotautillugit?
6. Sunanik agvialutaKaKattaKâ aulatsijiugiamik pigiutsatitaujuKatillugo NL-imi?
 - Ingiggautitsait akiligiaKanningit?
 - InninejutsaKanginik pigiutsatitaujuKanningani?
 - Asinginneng?
7. Sunanik piusiukKugajattanik isumaKaven Kanuk piusiumititsigajammangât prâvinsiujuk OETC-kut ikajotaugunnatuk atuttauningani?
 - UKagajakKen asiagut piusiukKugajattaning pigiutsagiamik ilinniatsijukKanningani?

Nâmmasingiutaujut Kaujititsiutaujullu

8. AllaKattaKen Kaut tamât piniannigiKattatanneng (imittaviup konninganik, imiup salummasaigutinga suvaluluadlaKolimmangân, kamautaugialet piniannigidlugit, asingillu)?
9. KaujititauKattaKen nâmmasingiutauninginning imittaviup iminganik tâkkunangaluatsiak nunaliujunit upvalulonnet nunaligijet suliaKapvinganit?
 - Kanuittunik nâmmasingiutaujunik?
 - Kanuk akulaittigijumik?
 - Kanuk akuniutigijuk kamagijaugiasiKattaKat tamakkua nâmmasingiutaujon?
10. TittisekKujijunik Imimmik UKautjigiajuKaKattasimalikKâ Kângittoni maggoni jârenni?
 - Kanuk piusiKattuKagiaKaKattaKa KaujititsijuKagiaKalimmat tittisekKujijunik imimmik uKautjigiajunik Kaujigatsaliugisimatillugit kavamait kiggatuttingit/DOEC-kulonnet ilitsi nunagijatsinun?
 - Kanuk piusiKattuKagiaKaKattaKa KaujititsijuKagiaKalimmat nunaligijunik tâkkualu KaujimatitsigiaKanialettillugit nunaliujunik?
11. KaujititsigiaKasimalikKen imiup piuninga isumâlotigidlugu Kângittuni suvailfani takKini KaujitigiaKadlugit SuliaKapvingit Avatiliginimmut AsikKatailinimmulu, kaunsalliligijet kamajingit upvalulonnet kavamait kiggatuttingit?
 - Sunamik pitjutiKadlutit KaujititsigiaKasimaven?

Nunaligijet Aulatsijinga/ SuliaKattet/ kaunsalliligijet Piusingit

1. Nakit nunaliujuit imittavimmit imittaKattaKat? Tâvatovâ? Asitsaleng imittaviugunnatuming?
2. Kangautillugu tânna imittavik sanajausimajong? UnikkautigajakKamâ piusiusimajuming sanajauningani imittavik nunaliujuni?
3. Kanuk imimmik mânnautilillugu atuinnaKattisijuKaKattaKâ nunaliujuni?
 - Ilonnatik nunaliujuit sullulikkut imiKattitauKattaKân?
 - Katset nunaliujuni illulet tungaviKaKattaKân Kallutininik amma namminiKallutik Kugviminik?
4. UnikkautiKagajakKen Kanuk piutigimmangâta imittavet tungavingit nunaligijatsini?
 - Kanuittumik tungaviKava
 - Ottotinga nalautsisiagaluakKâ sanajausimaningata angininganun?
 - Nalliani jârimi ilijausimavâ? AkKigiattausimalikKâ ilijaulaumanin?

5. Sivunitsatinut, igvit isumakkut Kanuk imittavet akKutingit pivalliataulâkKoKât?
 - AngilligiattaulâkKoKâ? (AjattuillâkKotut?)
 - OttugajuKaniakKoKâ nutânik imittavet akKutinginneng?
 - AsitâttaugiaKalâkKâ? Nutânik KinijajuKalâkKâ?
6. Sunamik uKausitsaKaven pitjutigillugit namminik Kallutilinnik nunagijatsini?
7. Nunagijatsini Kaujimaven nallenituinnak ottotigigajattaning nutânik upvalulonnet atjiungitunik atuttaulittuning?
 - Una ottotigillugu, Imiup itâjanningagut salummasainnik, ingiggautikkut salummasaigutet
8. TamânnettuKavâ inulimânut aiviunginnatunik illunik imiKattitaujunik inulimât imittavigiKattatangita akKutinginnon?
 - Ullotillugu sugusunik paitsivik
 - Ânniasiugvik
 - InutuKait paigijaupvinga
 - Ilinniavik (K-12-imut)
9. TamânnettuKavâ angijumik imimmik atuKattatunik tâsumungatsainak inulimât imittavigiKattatangita akKutinginnon?
 - Kuatseviajunik, asinginnik suliatlagiujuunik?
 - Tamanna attuiniKaKattaKâ piuninganik angininganillu imittaviup imingatâ?

Aulatsijillaget/ kenaujalittâjuut/ Malittaugialet

10. Taggali imittavisi nalunaikkutattâtitausimappat paigijaugutitsatâllugu inulimânut imittaviuKattaluni avatiunnganik:
 - Summale nunaligijasi annigususimavat nalunaikkutattâtitaugiamik paigijaugutitsaminik inulimânut imittaviuKattaluni avatiunnganik?
 - Kanulle imittavisi aulatauKattaKâ/ paigijauKattaKâ?
 - IsumaKaven imittavitsinik paitsiutauKattatut nâmmaninginning?
 - Taimali kaunsallet/ nunaligijet ottusimalikKân nutânik piusiusonik uivettunut uivisâttautailitsigiamik nunaligijet maligatsanginning/ maligatsaliagiKattatanginning?
11. Taimali illulinnik imimmik atuinnaKattisinimmut tâksejaiKattanik nâmmaKattaKâ imimmik aulatsigiamik kamagiamillu akilittugiaKaKattatanginnik nunaligijet?
12. Ukua nallituinnangit atuinngajauvân ilingajutsautillugit imittavet akKutinginnun?
 - PiKutet/Sanajausimangingita Allanguangit/ GIS nunanguangit
 - Imittavet tungavingita Kimiggutausimangingita/ kamagijausimangingita allanguangit
 - Pannaigutausimangingita allaKutingit/ SOPS
13. PitaKavise suliaKautitsasinik pannaigutitsasinik kamautigijatsasinik ullumiulittuk nutângulittunik imimmik salummasaigutunik/ tungavingata allaKutinginnik sollu Sanajausimangingata allanguanginnik, Piusiusimajuit

allaKutinginnik, AulataugiaKanningita AllaKutinginnik, Ulluk Tamât
Allaviugialinnik, Kimiggutet SakKitisimajanginnik, asinginnilu?

14. Ippiniaven mânnautillogu imittavigilittasi tungavingita pannaigutauKattaningit aulatauKattaningillu kamagijauKattaninginnik nâmmatumik pitaKainnaKullugen?
 - Aukâguvit, tamanna sivunitsatini tugâgutiginiattân?
 - SivuppiagutiKasimalikKen tugâpvigijannik pitaKainnaniattilugit imittavisi tungaviKainnaKullugillu? PitaKainnaniattilugit imittavisi tungaviKainnaKullugillu ilijausimavâ ICSP-mun (katingalutik Nunaliujuit Nâmmatumik PitaKainnaniattunik Pannaigutik) upvalulonnet kenaujaKattitaunginnanianninginni sulagiKattagiangit pannaigutimmik?
15. KinugasimalikKise ammalu/ upvalulonnet tunitjiviusimalikKise kenaujaKattitauniannimik suliaKautiKasongugiamik kenaujanik Kângisimalittuni tallimani jârini imimmut ilingajunik suliansanon?
 - Sunamut ilingajuneng?
 - KaitaulaukKâ?
16. KinugasimalikKise ammalu/ upvalulonnet tunitjiviusimalikKise aulatsigiamut kamagiamullu ikajuttaugutitsasinik ilingajutsamik imittavet akKutingita salummasattaugutitsanginnun/ tungavinganut ammalu/ upvalulonnet siammatitsiutinginnut Kângisimalittuni tallimani jârini ?
 - Sunamik KinugalaukKise?
 - KaitaulaukKâ?
17. Imittavet tungavinginnut ilingajunik kenaujattâviugunnatut pivitsaKattisiKattaKân isumatsasiugutiKasongugiamik nunaliujuit isumagillugin?
 - Angiguvit, Kanong? Aukâguvit, sunanik atsugunnatunik tamanna sakKititsiKattaKâ? Kanuk tamakkua kamagijaugiallajutsauvân?
18. PitaKavâ sunanik ikajotaugunnatunik, malittaugialinik, upvalulonnet maligatsanik igvit isumagijannik kamagijautsiamagigialinik upvalulonnet ikajutsigunnatunik ilingattitaugunnatunik illulinnut/ imittavet akKutingita tungavinginnun?
 - Tungavet
 - Kângittuni tallimani jârini
 - Kângittuni senani jârini
 - Kângittuni 20-ni jârini
19. PitaKavâ nunaligijet/ avittusimajuit/ prâvinsiujuit imimmik aulatsigiamut pannaigutigisimajanganing?
 - Imittavet akKutingita tungavingit ilautitauvân tamatsumunga?

20. PisonguniKavise ullumiulittuk maligatsaliuttauKattalittuit malillugit kamagasuaKattasonugiamik atjiungitumik nunaliujuni silaKaKattagaluattilugu ammalu upvalulonnet atsugunnatoKattatunillu?
 - Angiguvit, Kanong? Aukâguvit, sunanik atsugunnatunik tamanna sakKititsiKattaKâ? Kanulle tamakkuninga kamagasuaKattaKise?
21. Suna atjigengitogutigivauk akunningagut sunait tilijaugutiKattamangâta sunaillu sakKiKattamangâta nunaliujuni prâvinsiujumullu malittauKujauKattatut/ maligatsaliagijauKattatunillu?
22. Nunaligijisi apomautiKaKattaKân atuinnaKatsiaKattanginimmik ilinniatitautsiasimajunik imimmik aulatsijineng?
 - Katsinik suliaKattisi ininganettusanik suliaKattiKasimalikKise Kângittuni tallimani jârini?
23. Nunaligijisi isumatsasiugutiKasimalikKân avittusimajuni imimmik aulatsijitsaming?
 - Taimaippat, summân?
24. SuliaKapvisi nâmmasingiviuKattaKân imimmik pitjutlinnon?
 - Sunanik nâmmasingiutilinneng?
 - Kanuk akulaittigijumik?
 - Kanuk tagvainautigijuk nâmmasingijut kiuttauKattaKat?
 - Tamakkua nâmmasingiutauKattatut allatauKattaKân/ ullutâttauKattaKân?
25. TittisekKujijunik Imimmik UKautjigiajuKaKattasimalikKâ Kângittoni maggoni jârenni?
 - Kanuk pusiKattuKagiaKaKattaKa KaujititsijuKagiaKalimmat tittisekKujijunik imimmik uKautjigiajunik Kaujigatsaliugisimatillugit kavamait kiggatuttingit/ DOEC-kulonnet ilitsi nunagijatsinun?
 - Kanuk pusiKattuKagiaKaKattaKa KaujititsijuKagiaKalimmat nunaligijunik tâkkualu KaujimatitsigiaKanialettillugit nunaliujunik?
26. Nunaligijisi tuavittumik kamasagaigiaKaligajagutik pannaigutiKasimavân ammalu imik isumatsasiugutausimavâ tâtsumani pannaigutausimajumi? Tukisititsigialaugit.
 - Tamanna nutângutitaugiasimalikKâ Kângittuni tallimani jârini?

Aulatsijiutitaujut amma katingaKatigejut

27. UnikkautigajakKamâ aulatsijiutitaujunik/ puttuninginnik aulatsijigijasi?
28. PitaKavâ asinginnik kiggatuttiujunik tâkkuningatsainak aulatsijiutitauKattatunik/ pitsatunitsausonik/ apomautiKasonik ilitsinik?
 - SuliaKaKatigiKattatase tamakkua kiggatuttet? Angiguvit, Kanong?
 - ApomautigiKattatatsinik? AtsugotigiKattatatsinik? Tukisititsigialaugit.
29. PitaKavâ ilitagijaujunik suliaKaKatigeKattatunik akunningitigut illulet/ imittavet tungavinginnik asinginnilu imimmik aulatsijiutitaujit: imimmik kamajet, imittavinik paitsijet, asikKitailitsijet, avittusimajuni pivalliatitsijet?
30. Takunnâven nalunangitumik ataKatigenninginnik illulet/ammalu upvalulonnet imittavet tungavinginnik amma avittusimajuni pannaigutjiKattatunik pivalliatitsijinillu?
 - Angiguvit, unikkâlaugit Kanuk Kanuilinganingita tungavet aulatjaiKattamangâta pivalliatitsinimmik (upvalulonnet illuanengâttilugit).
 - Aukâguvit – uKâlautigilauguk.
31. Kanulle kaunsalliligijiujuut mânnautillogu kamanasuakataKattaKân kappianattumetitsiligajattunik imittavittining ukua ottotigillugit. Avatingani salumaittuit, sitijut simittisiligajattuit iluanettut imittaviup, Kummuanganingit Kanimagekkutittalet imiup akullingit, aullâsimavet sanajauvallianingit, immagutjaunik asingillu.), taimaittuKappat?
 - PigumagajakKen nunanguamut tikkuatusongugiamik tamakkuninga ikajullutit pusiugajattunik pannaigutiKajuKatillugu pivalliatitsijuKatillugulu sivunitsatini?
32. Sunanik asinginnik nutânik pusiugajattunik atuKattasimalikKen ottugagasuadlutit uKausiKagasuagiamik imittavisi atsugunnasiKattaninginnun (una ottotigillugu. Avittusimajuni Imimmik Aulatsijik)?
 - Tâna pitjutigillugu Avittusimajuni Imimmik Aulatsijik, Kanuk tamanna sakKisimajong? Unikkâlaugit.
 - Sunait ikajuvalliutaulaukKat/ ikajuvalliutauKattaKat? Sunait apomautauKattaKat?
 - Kanuk tamanna kenaujaKattitauKattaKa?
 - Sunait sivunitsatini pannaigutausimavat pitjutigillugit avittusimajuni pusiujutsait aulatsigiamik imittavet tungavinginnik/ imittaviup iminganik?

33. UnikkautiKalaugit Kanuk pitsiaKatigenniKaKattamangâtsi prâvinsiup federalettu kavamangita suliaKapvinginnik/ kiggatuttinginnilu, kavamalgijungitunillu kiggatuttinik upvalulonnet immigut suliatSaKattisiKattatut pitjutigillugu imiup piuninga? Tamanna Kanuk pitsiaKatigenniKaKattanik asianguvallasimavâ?
- PitaKavâ atsugunnatunik sittutitaugialining nalâgut sulitsianitsamik ikajuttigeliaKigiaming/ piunitsamik Kanuk pitsiaKatigeliaKigiaming? Tukisititsigialaugit.

Namminilik

1. PitaKavâ malittaugialinik/ piKujanik/ maligatsamik maligiaKaKattatannik pitjutilinnik imimmik?
 - kinakkut malittautitsiKattaKat tamakkuninga piKujanik: federallet/ prâvinset/ kaunsallelonnet kavamangit ?
 - kinakkut maligatsaliuKattaKat tamakkuninga piKujanik?
 - Ippiniaven tamakkua piKujait nâmmaninginning?
2. Namminigillugu kenaujaliugutitsagiKattatait attutaulautsimavâ imittaviup imingata piuninganut nunaligijatsini?
 - Tukisititsigialaugit.
3. NiKiliginimmut kiggatuttiuguvit/ ammalu upvalulonnet niKinik imimmilu niuvittiuguvit, atuinnautitsiKattaKen imimmik aulaigatsamik asiagut imittavimmit imimmik? Summân? Upvalulonnet summaungitong?
4. NiKinik/ imimmilonnet niuvittiuguvit aullaiKattalutit bullaujamettunik imimmik, bullaujamettut imik niuvinniataunginnaKâ nunaligijatsini?
5. Kanulle angitigijumik namminigijait imimmik atuKattaKâ nunaligijatsini? (Anginitsamik asittinit, taimâtsainak asittitut asingillu...). Tukisititsigialaugit.
6. UnikkautiKalaugit nallenituinnak ottugautigiKattasimalittanik igvit namminigijanni ammalu upvalulonnet nunaligijanni ikajuttigiKattatatit piusiumititsigasuagiamik paigijautsiaKullugu ammalu upvalulonnet piunitsamik aulatautsianitsauKulillugu imittavimmit imik.

Avatiliginimmut ammalu upvalulonnet Imittaviup Avatinginnetut Pitjutigillugit katingajet

1. Sunamik tilijaugutiKavâ katutjiKatigennigijasi?
 - TilijaugutiKavise pitjutiKaluattunik imittavimmit imimmik?
 - Imittavimmit imimmut ilingajunik suliatSaKaKattaKise ammalu upvalulonnet ilivallititsigiamik pivitsaKaKattaKise?

2. UnikkautiKalaugit Kanuk pitsiaKatigenniKaKattamangâtsi prâvinsiup federallelu kavamangita suliaKapvinginnik/ kiggatuttinginnilu, kavamaligijiungitunillu kiggatuttinik upvalulonnet immigut suliatSaKattisiKattatut pitjutigillugu imiup piuninga?
 - Tamanna pitsiaKatigenniKaKattasimanik asianguvallisimavâ?
3. Taggali nunaligijasi nalunaikkutattâtitausimappat paigijaugutitsatâllugu inulimânut imittaviuKattaluni avatiunninganik?
 - Summale nunaligijasi annigususimavat nalunaikkutattâtitaugiamik paigijaugutitsaminik inulimânut imittaviuKattaluni avatiunninganing?
 - Kanulle imittavik aulatauKattaKâ/ paigijauKattaKâ?
 - IsumaKaven imittaviup paigijaugutitsangita maligatsangit nâmmaninginneng?
 - Taimali kaunsallet ottugasimalikKân nutânik pusiugunnatunik ikullaumingatitsigiamut siKumitsikataKattatunik nunaligijet maligatsanginnik/ malittauKujanginnilu?
4. IkajuttiKasimalikKise nallenituinnak katingajinik ammalu upvalulonnet katutjiKatigenninik pitjutigillugu imittavet imingata piuninganik aulatsiKatigegiaming?

Avatiliginimmi Inosimmik kamajik

****ApigiusiKallutit pigiannimi/ ilonnainik pitjutilimmik apitsotiKallutit ilinganiKanninginnut avittusimajuni aulatsijiujunik****

1. Naittumik unikkautiKalaugit igvit tilijaugutigisimajannik Avatiliginimmi Inosimmik kamajiuttitaullutit.
 - Nallenik nunalijuunik kiggatuttiuvit?
2. Kanuk angitigijumik katingaKatiKaKattaKit kaunsalliligijiujunik iluani “igvit avittusimajuKutigijanni”?
 - kinamik, kaunsalliligijet puttuninginni, katingaKatiKaluaKattaKit?
 - UnikkautiKalaugit Kanuk angitigijumik katingaKatiKaKattamangâta Silami suliaKattigiKattatatit imimmik aulatsijiujunik ammalu upvalulonnet suliaKattinginnik kaunsalliligijiujuit.
3. Suna ilimanannipauva inosimmut ilinganiKalluni imiup piuninganik (pitjutaumun nunalimmi)?

- Maligatsanik atuliaKititsijuKasimalikKâ ikullaumingatigasuallugit tamakkua ilimanattoson?
 - Sunamik pijuKagunnaKâ ikullaumingatigasuallugit tamakkua ilimanattoson?
 - Sunamik suliaKapvigijasi tungaviKavâ pitjutigillugit Kanimagekkutittalet imimmut akulliusot ammalu asingit 'tuKunnatuttaliusot tungaviusollu' avatinginnetut inosimmut ilimanattogajattut kaunsalliligijet isumangitigut?
4. Kanga taima kamaliaKigajakKen imittavimmit imik KanuittuKakKoligajappan?
- Taimali Imittavimmetop Imiup Piuninganik Kaujititsiutinik kamanasuaKattaKen sakKititauKattatunik DOEC-kunut?
 - NunaligijiuKatigengitunut apitsutauKattaKen ikajuttaugumajunut tukisittitaugiagumajunut tamakkua Kaujititsiutet Kanuiliulimmangâta?
 - Kanuk angitigijumik ikajuKattaKit kaunsalliligijiuunik mikillitigiangit sunaugaluappat avatigijanginni inosimmut ilimanattuning ammalu upvalulonnet isumâlotigijanginning?
5. UnikkautiKalaugit Kanuk pitsiaKatigenniKaKattamangâtsi prâvinsiup federallelu kavamangita suliaKapvinginnik/ kiggatuttinginnilu, kavamaligijungitunillu kiggatuttinik upvalulonnet immigut suliatSaKattisiKattatut pitjutigillugu imiup piuninga? Tamanna Kanuk pitsiaKatigenniKaKattanik asianguvallisimava?

Nalliatuinnak Nunalik

1. Kaujimaven maligatsaKammangât/ ammalu upvalulonnet piKujaKammangât pitjutilinnik imittavigijasi iminganing?
 - IsumaKaven tamakkua maligatsait/ ammalu upvalulonnet piKujait nalautsisiammangâta/ ammalu upvalulonnet nâmmasiammangâtalonnen?
2. Nunaliullutit, tungaviKatsiagaluakKen kavamagijanning (nunaligijiuunik, prâvinsiujunik, federalliuunik) atuinnaKattisitsiagunнанaninginnik nunaliujunik salumajumik Kanuingitumillu imimmik? Summân upvalulonnet summaungimangât?

Allatausimajumi: D

Kingullipaulittut Apitsotet ilingajut Ilonnainut kiugunnatunut

1. Kanulle takugumagajakKit imittavisi akKutinginnik pivalliatitautillugit sivumuavallianitsini sivunitsatinut?
 - Sivunitsatini pivitsaKavâ? IsumalotaujuKavâ?
 - AtanniKagajattut pitaKainnagajannimut pivalliagutaugajattut? Silaup asianguvalliatsuinnaninga?

2. PitaKaven asinginnik pikKujaugutigigajattaning Kanuk SuliaKapvingata Avatiliginimmut AsikKitailinimmulu, Imittavet Pitanginnik Aulatsijet Immigottut ammalu upvalulonnet SuliaKapvingata kaunsalliligijet kamagigialingita ammalu upvalulonnet NL-imi kiggatuttingit ammalu upvalulonnet SuliaKapvingata Inosiliginimmut Nunaliujunilu kiggatuttingita piusiumititsigajakKomangâta imittaviliginimmut imimmik maligatsaliuKattanigita upvalulonnet kenaujamut ikajotigiKattataminik?
3. Sunagiallamik ilagiatsigumagajakKen? AllaKutinnilonnet kamagijaukKugajattaneng?
4. Sunatuinnamik KaujitigajakKagen Kaujigumagajattaning igvilu tusugigajattaning? Kiniutillutillonet Kaujigumajanning, nipiliuttaugesimangipan?

Ilagiagutik C. Kaujisannimut Kinugautik NG-kunit

Taimali Nunatsiavut kavamanga unuttunut KinupviuKattamat jâri tamât suliaKagumajunik sunamik Kaujisagumallutik iluani avittusimajop. Sunatuinnait Kaujisallugit suliajijauniattut Nunatsiavut iluani suliajijaujutsauvut kisiani ilonnâgut Kaujimatitsialugu ilautitsialugulu Nunatsiavut kavamanga, sivullimilu sivullipautillugulu, nalliatuinnaugaluappat Labradorimi Inuit nunaligijanga.

Nalliatuinnaugaluaguni Kaujisattik suliaKagumajuk Kaujisannimik iluani Nunatsiavut KaujitsigiaKavuk Inuit Kaujisannimi uKautjigiajinganik, Carla Pamak, kajusikKâgatik. Taimali Kaujisannimut ottugautimmik pitaKattuKagiaKavuk atunit Kaujisannimik suliaKattuKaniakKolippat iluani Nunatsiavut. Kimiggutet piusiugialimmik ilingajumik atunit ottugautimmut pigiasiutiKagiaKavuk ammaluttauk Kimiggutaulluni Nunatsiavut Kaujisannimi uKautjigiajingita katimattinnut. Taimali Kaujisattik kiuttauniattilugu ulinnaititsialugu Kanuk pijuKagiaKakKomangât tagvainak. Tamanna ikajuniammat nalâgut nalautsititsisiagamik Kimiggutet piusigigialimminik ilonnainik kamatsiaKullugit atjigettisitsialutillu pigunnausimmitut. Taimali Nunatsiavut kavamangata Kaujisannimi uKautjigiajingita katimattinngit katiKattaKut atausiadlutik takKimi. Tamakkua sulijut isumagijauKattalaullit tunitjijuKanalippat Kinugautimmik.

Taimali Nunatsiavut kavamangata Kaujisannimi uKautjigiajingita katimattinngit pivitsaKattitautsiagiaKagivut nalliatuinnaugaluappat Kaujisannimut suliatsaujuk isumatsasiugutigitsiagunnalugu. **PikKujijuKavuk kinatuinnaugaluaguvit tunitjiKujauullutit Kaujisannimut ottugautigijannik sivungagut maggok (2) takKek suliaigigumajappit pigiasipvisangata ullunganit. Taggali KinugautiKaligajaguvit allasimajumik ikajuttaunianninik, tâkkua Nunatsiavut kavamangata Kaujisannimi uKautjigiajingita katimattinngit pikKujivut imâk igvit tunitjiKullutit Kaujisannimut suliaigigumajannik sâtsini (6) wogini KângiutiniakKâtinnagu ullunga tunitjigiamut ottugautigijannik.**

KimiggugiaKannivut ottugautigillugu Kaujisagumajaminik iluingaisiagiaKavuk tagvainaunitsak pijagettaugajammat pitaKattitaugajagutta ilonnâgut Kaujimajaugialinik

pitjutigillugu Kaujisattaugumajuk kamagijaugiaKaligajappat. Kinuvugut tunitjiviugumalluta ilinnut **pijagiakKutujongitumik ottugautimmik** imâk ukuninga uKausittaKagajattumik:

- 1) Kaujisannimi suliajiaugumajop taijaugusinga
- 2) Kinugajop Kinugajuit atingit KaujisapviugiaKappatalu Kaujimajaugialet (nâsautingit, fonningit, sukkajukkut, Kagitaujakkut)
 - Atinga Sivulittiuluni Kaujisattiup ammalu upvalulonnet atinga Kaujisapviugialiup. Atausituinnamik inummik KaujisapviujuKasongugiaKavuk.
- 3) Tukigijanga Kaujisanniup (Kaujisannimi apitsotinga upvalulonnet nalautsâgutinga)
- 4) Pinianniujutsait/ piusitsailu
 - Ammaluttauk, atuinnaKattuKappat, pitaKattilugu nunanguanik mitsausâtunik nani Kaujisattaujuk suliajiauniammangât iluani avittusimajop.
- 5) kinakkut/ sunanillu ilauKataujut/ sunanik Kaujisaniammangâta. Ilautillugit:
 - kititangit ilautitauniattut/ Kimiggutauniattut;
 - Nunaliujuit ilautitauniattut (atinginniungituk Kaujisattet),
 - Jâringit sunauningillu immigottilugit: ukua ottotigillugit. Inosuttuit, inummaget, inutuKaunitsait, ogait, timmiat, iKaluit, asingillu.
- 6) Nigiugijauninga Kaujisanniup pigiasilânningata nâjilânningatalu ullungani
- 7) Ikajunnigigajattanga suliajiaujop Nunatsiavummik, ammalu upvalulonnet nallenituinnak nunaliujunik iluani Nunatsiavut, una ottotigillugu:
 - Pivitsaugajattuit pigiutsatitsigiamik, ilinniatitsigiamik ammalu suliaKattisigiamik ilaliugutilinnik suliangujumi Kaujisattilaginut
 - Nâmmasiattumik akiliusiattâtiKattalugit InutuKaunitsait/ ilaujullu
- 8) Nalletuinnait nunaliujunit kiggatuttet Kaujitigesimajatit pitjutigillugu tâna Kaujisanniujuk (atingit, nunaligijangit, Kangalu)
- 9) Kanullu nunaliujuit upvalulonnet Nunatsiavut kavamangata suliaKapvingit ilauKatauniammangâta pannaijuKanningani ammalu upvalulonnet suliajiaunianningani Kaujisannik
- 10) Kanullu sakKititaujut atuKatigegutauniammangâta immigut ilauKataujunut, nunaliujunut, ammalu Nunatsiavut kavamanganut;
 - Ilonnatik Kaujititsiutet atuKatigegutaujutsauvut Nunatsiavut kavamanganut;
 - *Inuit uKatsiavut tusunniminik ilautitaujutsaunimminik nalunangitumik ilitagijaujutsauninginnilu ilonnamagitik Kaujisannimik ikajusimajut pijagellagittumi Kaujisannimik Kaujititsiutimi ammalu allaKutinginni.*

Atuagatsaliangusimajut pitaKajutsauvut ilitagijautitsinimmik ilonnainik Kaujisannimi suliaKaKatausimajunik, ilautillugillu inutuKaunitsaujuit, anginippautillugit pigunnausiujutut.

- Kaujisattet uKâlautiKajutsaujut KaujisattuKanninga sakKititausimajunik nunaliujuni upvalulonnet Kaninnipaujumut Kaujisapviusimajumut iluani Nunatsiavut sivungagut KaujijautitsikataliaKigajannimut sakKititausimajunik katimanitsuani, atuagani, asinginnilu.
- Nalunangitumik uKausittalimmik naillitisimajumik tukisititsisiattumik suliaKausimajunik tunitjijuKajutsauvuk Nunatsiavut kavamanganut suliaKausimajuk pijagettausimatualippat allasângutitausimatualippalu Nunatsiavut Inuktitut uKausingitigut. Allasimajut allasângutitsijet atingit pitâgijaugunnaKut Inuit Kaujisannimi uKautjigiajanganit.
- IsumatsasiukKujigivugut apitsutauKulusi avittusimajuni nâlautingagut TV-ngagullu (OKalaKatiget Society, Fonninga: (709) 922-2955).
- Taggali nunaliujuit ilautitauppata âkKisuttauvallianinginnut, atuliaKijauvallianinginnut upvalulonnet siammatitauvallianinginnut Kaujisannimi sakKititausimajuit, tuniuggaiKattajutsauvusi nâmmasiattumik kenaujamik iluani suliaKausimajuk kenaujatsanginnut pigunnaKullugit nunaliujuni Kaujisattet ikajuttingit uKâlautiKaKatigegunnaKullugit katimatsuaJuKalippat asinginnilu Kaujisannimut katingaviuKattatut nalliusimalippata.

11) Namminigijauninga, pivitsaKapviugunnaninga, Kanugiiallu atuttaugunnagajanningit katitsutausimajuit. Ilautitsilusilu, atuttaugiaKalippat, piulimatsivitsangita ammalu kamagijaunitsangita uKausitsanginnik katitsutausimajut malillugit illungita Kaujisannimi pitaKagiaKanningit.

12) AngiutiKannimut pusiugialet (laisinset, pigunnaudet, asingillu.)

- Ilaujop (Inummagiup inosuttolu) angiutinga. Nalletuinnait inosuttuit jârikinnisait 18-anit angajukKângita ammalu upvalulonnet paitsijingita sainniutigisimajangit angiutigillugit tamatsumingali malingikutik ilautitaugunnaniangitut.
- AtuinnautitsigiaKavutit Alakkasâjanik Allasimajunik atjiliusimallugit nallenituinnak laisinsinik, pigunnautinik, asinginnilu. Pitagijaugialinik Kaujisagumaniaguvit iluani Nunatsiavut.
- Nalletuinnait Kaujisagumajut iluani Tongait KakKasuangita SilakKijapvingani pitâgiaKavut pigunnautimmik Parks Canada-kunit.
- Pannaiguvit suliaKagiamik Kaujisannimik iluani ilinniavet, pitâgiaKavutit angiutimmik ukunangat Labrador District School Board. Kagitaujatigut: <http://www.lsb.ca/>
- Pannaiguvit suliaKagiamik inosiliginimmik KaujisautiKagiamik iluani avittusimajop pitâgiaKagajakKutit pitsianiannimik angiutimmik pijumik ukunangat Health Ethics Research Authority. Kagitaujatigut: <http://www.hrea.ca/home.aspx>.

- Pannaiguvit suliaKagiamik inosiliginimmik KaujisautiKagiamik ilautitauniattilugillu nunaliujuni ânniasupvet suliaKattingit ammalu upvalulonnet ikajuttingit pitâgiaKagajagivutit Kaujisannimut angiutimmik ukunangat Labrador Grenfell Regional Health Authority. Kagitaujakkut: Carol.Brice-Bennett@lghealth.ca

Ukua tagga ilangit pigunnautiugajakKotut pijut asinginnit aulatsijiujunit pitâgijaugiaKagajattut:

- a) Kukiutitik Pisiniasongugiamik Nalunaikkutak ammalu ingiggautikkut aullatitsisongugiamik pigunnautik;
- b) Federallinit pigunnaudet Kaujisasongugiamik timmianik. Kaujisattilaget pigunnautinganik pitâjuKagiaKagajakKuk katitsuijuKagumappat timmianik, timmiat timinginnetunik (una ottotigillugu. Kunigungit, aungit, asingillu.), nalunaikkutattâgigumajuKappalonnet (ukua ottotigillugit. Siggungita nalunaikkutangit, nâlautet aullatitsiutingit, asingillu.);
- c) Federallinit pigunnaudet nalunaikkutattâgisongugiamik timmianik Kitidlimittâtullugit. Kitidlimittâtuigiamik pigunnautik pitaKagiaKavuk pitjutiKatsiatumik âkKigiatsisongugiamik asingit nalunaikkutait atuttauniappata;
- d) Canadamiut Omajuligijet kiggatuttingita Kaujisattilaget pigunnautinga;
- e) SuliaKapvingata Oganniatuligijet Imappimiutaligijellu Canadami pigunnautinga;
- f) Angiutimmik pijumik Ilinniavitsuamit PitsiagiaKannimut katimattinit/ AngajukKauKatigenit;
- g) Itsasuanitaliginimmut pigunnaudet Kaujisannimi iluani Nunatsiavut:
 - Kinuvugut pijagetsiaKullutit ukuninga:
 - I. Itsasuanitanik Kimiggunimmut pigunnautik Kaujisasongugiamik iluani Labrador Inuit Nunagijanginni nakvâtaugunnaKuk uvani Kagitaujammetumi <http://www.nunatsiavut.com/en/landsandnaturalresources.php>; and
 - II. Itsasuanitanik Kaujisagumajuk iluani Labrador Inuit Satusasimajangata Iluani pitaKagiaKavuk pigunnautimmik Prâvinsiup kavamanganit.

13) Pigunnautik piviKasongugiamik Labrador Inuit Nunanginni

- a) Nunamik Atugumanimmut Kinugautik Nalletuinnait Kaujisannimi sulialet Labrador Inuit nunanginni kinatuinnak asinga ilaliugutuliup Labrador Inuit Satusainnimut AngiKatigegutingani pitaKagialik Nunamik Atugumanimmut Pigunnautimik malillugu Ilanga 4 Labrador Inuit Nunanginni PiKujak. TunitjigiaKavutit Nunamik Atugumanimmut Kinugautimmik ilautillugu Kaujisagumanimmut ottugautet, tâna kamagijauniammat Nunatsiavut kavamangata Nunaligijinginnut. Pijagellagittumik killigiutjauniattilugu Nunamik Atugumanimmut Kinugautigijait Ministaujumut Nunanik Pinnanattunillu tungavigillugit pikKujaugusingit Nunatsiavut Inuit Kaujisannimut uKautjigiajingata.
- b) katitsuigiamik pigunnautik

Nallenituinnak omajunik KimiggujuKanningani pilukannijuKaligajappat, pikKujauvutit pitâkKujaullutit pigunnautimmik piviKasongugiamik Labrador Inuit Nunagijanginni katitsuisongugiamik. TunitjigiaKavutit alakkasâjamik, allasimallugit ilonnatik atingit suliaKaKatauniattut tamânellutik Kaujisapviujumi, nalunaitsialugulu suliaKajut kiggatuttilaginga. AullatitsigunnaKutit tâtsuminga alakkasâjamik AsikKitailinimmut kamajinganut Kaninnipâmettumut Inuit Nunaligijanganut tânna annaugaluaguni angutiugaluagunilonnet utittitautitsiniammat sainnisimajumik atjanganik ilinnut tânna tigumiattaajutsauniattilugu suliaKattiujunut suliaKapvimini. Aullatitsilutillu atjanganik Inuit Kaujisannimi uKautjigiajanganut.

14)Kaujisannimut kenaujaKattitaunik

- Nakit Kinugasimavit kenaujamik suliaKagiamik tâtsuminga Kaujisannimik?
- Angittaugesimavâ upvalulonnet sulikamagijaugiaKavâ?
- Nalâgut nalautsititsialugit kenaujait kenaujattâgijaugumajut siammatitsisongugiamik sakKititausimajunik, allasângutitaugiaKanninginnik ammalu ilonnainut ilingagajattut akiliusiangugialet katimatsuanimmi ilaujutsanut (nunaliujuit ikajuttiunippaujutsauvân atuliaKititsigiamik Kaujisannimi suliatsumik).

15)Kanuk Labradorimi Inuit piusituKangit KaujimajatuKangillu isumatsasiugutaugiaKavut ammalu upvalulonnet ilitagijaugutittâgiaKagivut iluani Kaujisanniup

Nalâgut nalautsititsialugu tânna Kaujisannimut ottugautik ammalu ilonnatik ikajotaugunnatut allaKutet tunijaujutsauvut Kallunâtittottillugit Alakkasâjamut Atjiliuttausimatillugit.

Taimali Inuit Kaujisannimi uKautjigiajanganut KaujititauniakKutit Kaujititsialutit igvit Kaujisannimut ottugautet ammalu pigunnautimik Kinugautet piviKagumanellu Labrador Inuit Nunagijanginni tikitausimaligutta ammaluttauk tunitjiviuniammilutit ullusanganik Kanga kingullimi Nunatsiavut kavamangata Kaujisannimi uKautjigiajanganut katimattigit katimalâmmangâta. Tikitaujutsaulâllutit kiugutimmik igvit ottugautigijannut kingungagut taitsumani katimagesimalippata. Taimali Kaujisannimut KinugautauKattatuit piusiKattitaummata killigiutjaugiaKallutik immigut atautsikâKattalugit. Taimali Nunatsiavut kavamangata Kaujisannimi uKautjigiajanganut katimattigit pitaKattisigiaKammimata pivitsaKattisitsiagiamik atunit Kaujisannimut Kinugautinik isumatsasiugutigititsialugit isumatsasiugutaustiagiaKanningititut.

Nakummek Kanuttoninnut suliaKagumallutit Kaujisannimik ikajuttigillugu Nunatsiavut kavamanga.

Una Kaujisapvigilauguk:

Carla Pamak
Nunatsiavut Inuit Research Advisor
Nunatsiavut Government
P.O. Box 70

Nain, NL, Canada
A0P 1L0

Tel.: (709) 922-2942 ext. 225
Fax: (709) 922-2931
Email: research@nunatsiavut.com

Tukisittitaugiagumaguvit suliaKagumanimmik Kaujisannimik iluani Nunatsiavut,
pulâgiagunnaKutit Nainimi Kaujisattet SuliaKapvingata Kagitaujanganettumut uvani
www.nainresearchcentre.com

Tukisittitaugiagumaguvit Nunatsiavut avittusimaninginnik, pulâgiagunnaKutit
Nunatsiavut kavamangata Kagitaujanginnetumut uvani www.nunatsiavut.com